

Revistă premiată cu medalia și diploma "Pamfil Șeicaru" pentru literatură 2008 și
"Premiul de excelență" al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2013

Climate literare

97

Anul 9
octombrie 2016

Director fondator: Ion Iancu Vale
Director editor:
prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

Director imagine:
dr. George Bârligeanu-Vulcana

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

La mulți ani!

Peisaj de iarnă - Pictură de Thomas Kinkade

Climate literare

Semnează în acest număr

Versuri - Marin SORESCU	p. 3
Globuri Multicolore de Zăpadă dăruite Unui Suflet de Copil - Octavian LUPU	p. 4
Generalul și bicla - Gheorghe Andrei NEAGU	p. 6
Chiar de știu, tot nu pot crede - Daniel JUVERDEANU	p. 8
Crăciunul la român - George BÂRLIGEANU-VULCANA	p. 9
Sonete - Grigore GRIGORE	p. 10
Ion Iancu Vale sau limba din totdeauna - Mihai ANTONESCU	p. 11
Despre frică și o rugă - Ion Iancu VALE	p. 12
În căutarea Adevărului - Gheorghe Valerică CIMPOCA	p. 13
Poezia valurilor nechemate - George D. PITEŞ	p. 15
George Roca... Căutând insula fericirii - Melania CUC	p. 16
Cuvinte despre Leonard Cohen, când soarele a intrat în mare... - Roni CĂCIULARU	p. 18
Totuși, sau poemul margaretei albe - Patricia PALEL	p. 20
Secretul Piramidei - Luca MARTIN	p. 21
Pășește lin, unele amintiri dorm încă! - Mihaela Loredana MUŞETESCU	p. 24
Ioan Vișan: un romancier matematic-sisific, zizific - povestăș...	
Gandy Romulus R. GEORGESCU	,, p. 25
Minciuni globale - Dorel SCHOR	p. 27
Poeme - Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU	p. 28
Îți mai aduci aminte, Doamnă? - Cincinat PAVELESCU	p. 29
Poezii pelasge-valahe într-un chip dialectal macedon încă neînțelegându-se cu cel literar - Ion PACHIA-TATOMIRESCU	p. 32
Cogito ergo sum: ouăle - Mihaela MIHAI	p. 35
Lideri de film – o capodoperă semnată de Paul Polidor - Dan Matei AGATHON	p. 36
Poezii - in memoriam - Mihail I. VLAD	p. 39

**CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHESE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIŞTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022)**

Redacții asociate - România

Bacău, Bistrița, Cluj-Napoca, București,
Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin,
Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, S.U.A., Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof. dr.: Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: dr. George Bârligeanu, Grigore

Grigore, Ion Teodor-Palade, Romulus Gandy Georgescu,

George Ioan Canache, Florea Turiac, Gabriel Mihalache.

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotărță
Sebastian Drăgan

Coordonatori principali: Mihai Antonescu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George, Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Maximca Grasu, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Menuț Maximian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșanu, Florin Vârlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Delia Stăniloiu, A. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatariilor

Revistă editată de Societatea Cultural-istorică "ARM" Târgoviște ISSN 1843-035x

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Ovidiu Mușetescu; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

Climate literare

Marin Sorescu - versuri

Am văzut lumină

Am zărit lumină pe pământ
Şi m-am născut şi eu
Să văd ce mai faceţi
Sănătoşi? Voinici?
Cum o mai duceţi cu fericirea?
Mulţumesc, nu-mi răspundeţi.
Nu am timp de răspunsuri,
Abia dacă am timp să pun
întrebări
Dar imi place aici.
E cald, e frumos,
Şi atâtă lumină incât
Creşte iarba.
Iar fata aceea, iată,
Se uită la mine cu sufletul...
Nu, dragă, nu te deranja să mă
iubeşti.
O cafea neagră voi servi, totuşi
Din mana ta.
Imi place că tu ştii s-o faci
Amară.

Am legat...

Am legat copacii la ochi
Cu-o basma verde
şि le-am spus să mă găsească.
şи copacii m-au găsit imediat
Cu un hohot de frunze.
Am legat păsările la ochi
Cu-o basma de nori
şи le-am spus să mă găsească.
şи păsările m-au găsit
Cu un cântec.
Am legat tristeţea la ochi
Cu un zâmbet,
şи tristeţea m-a găsit a doua zi
Într-o iubire.

Am legat soarele la ochi
Cu noptile mele
şи i-am spus să mă găsească.
Eşti acolo, a zis soarele,
După timpul acela,
Nu te mai ascunde.
Nu te mai ascunde,
Mi-ai zis toate lucrurile
şи toate sentimentele
Pe care am încercat să le leg
La ochi.

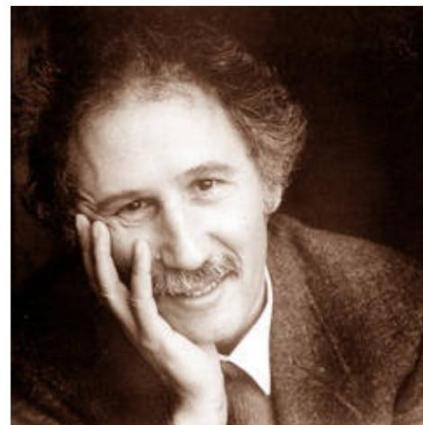
Ceva ca rugăciunea

Nu ştiu ce am,
Că nu dorm când dorm
Nu ştiu ce am,
Că nu sunt treaz,
Când stau de veghe. /
Nu ştiu ce am,
Că nu ajung nicăieri,
Când merg. /
Nu ştiu ce am,
Că stănd pe loc
Sunt, hăt, departe. /
Doamne, din ce fel de humă
M-ai luat în palmele tale calde
Şi cu ce fel de salivă
Ai amestecat şi-ai frământat
huma-mi? /
De nu ştiu ce am
Că exist,
Nu ştiu ce am
Că nu mai am nimic,
Decât pe tine.

Capriciu

În fiecare seară
Strâng de prin vecini

N. 29.02.1936
D. 08.12.1996

Toate scaunele disponibile
şи le citesc versuri.
Scaunele sunt foarte receptive
La poezie,
Dacă ştii cum să le aşezi.
De aceea
Eu mă emoţionez,
şи timp de câteva ore
Le povestesc
Ce frumos a murit sufletul meu
Peste zi.
Întâlnirile noastre
Sunt de obicei sobre,
Fără entuziasme
De prisos.
În orice caz,
Înseamnă că fiecare
Ne-am făcut datoria,
şи putem merge
Mai departe.

Climate literare

Globuri Multicolore de Zăpadă dăruite Unui Suflet de Copil

Octavian LUPU

Zăpada cădea din cer și se aşternea bogată pe pământ. Cu fiecare pas făcut simteam că mă afund tot mai mult în nisipul alb ce scrâșnea sub călcătura pașilor mei. Totul în jur reflecta poleiala albă a cerului de decembrie în prag de an nou. Îmi venea să alerg și să înfrunt fulgii de zăpadă ce îmi biciuau cu obrăznicie fața. Așa am și făcut în cele din urmă, când decis să nu mă mai las dominat de plăsmuirea argintie a iernii, am repetat cadența pașilor grăbiți peste gheăță depusă în timpul nopții făcând eforturi de acrobat ce se menține pe sârma îngustă ce leagă cele două tărâmuri sigure ale pilonilor de rezistență.

Și totul alerga în jurul meu, în timp ce aparent stăteam pe loc și contemplam clădirile, locurile, copacii și oamenii ce se clătinau în ritmul pașilor mei. Fulgii mă loveau tot mai puternic pe față și se depuneau abundant pe haine decorând un om de zăpadă mișcător prin tumultul potopului alb. Priveam fără să gândesc și admiram fără să raționez în vreun fel. Gândurile stăteau agățate în cierul de la ușa cugetării, care uimită lăsase loc purei percepții a realității lucrurilor.

Dar oare era doar realitate în jurul meu? Nu cumva imaginea se juca prin mijlocul trăirilor generând noi plăsmuiri ce se combinau după regulile alchimiei necunoscute a sufletului? Unde mă opream

eu și de unde începea natura? Care era limita de demarcare dintre cele două? Greu de răspuns! Zăpada care mă împiedica să alerg, frigul ce încerca să mă pătrundă cu îmbrățișarea sa de gheăță și umezeala ce îmi încerca pe rând degetele de la mâini și de la picioare în ciuda îmbrăcămintei de protecție mă determinau să pierd noțiunea de frontieră dintre mine și univers.

Totul alerga în jurul meu, iar eu stăteam privind uimit risipa de mișcare a lucrurilor. De unde venea acea energie ce anima obiectele și însuflarea tresărirea lor continuă ca sub bagheta unui dirijor nevăzut? Să fi fost doar lumina solară ascunsă în mișcarea maselor de aer aflate veșnic în confruntare, dar neavând niciodată un învingător pe termen lung? Să fi fost mai mult decât atât, mai precis o energie telurică similară gravitației ce ne ține în lanțuri și ne determină să ne luăm la trântă cu ea mereu? Dificil de răspuns! Dar șuerul vântului mă împiedica să îmi las gândurile să zburde mai departe pe tărâmului logicii lipsite de certitudine.

Pomii erau nișni cu beteala imaculată tăiată anume în cămările cerului de un maestru ce s-a jucat fără aibă prea multe reguli. Aici un fulg mai mare, dincolo altul mai mic. Forme neregulate, dar mereu unice, împellete doar pe baza asocierii lipsei de culoare. Fiindcă albul

nu poate fi o culoare, ci reprezintă sinteza oricărei forme cromatice. Albul și negrul, aceste noțiuni lipsite de culoare, una în sensul cuprinderii și alta în cea a respingerii. De ce alb? De ce nu altă nuanță, sau măcar o culoare reprezentativă?

Mi-ar plăcea o ninsoarea albastră, urmată poate chiar de violet cu tentă de asfințit. Sau o zăpadă de culoare portocalie cu nuanțe roșiatice asemenea răsăritului de soare. Cum ar fi așa ceva? Ne-am lovi cu bulgări de culori diferite, iar întreaga zare ar fi cuprinsă de un curcubeu de culori ce ar conferi viață și dinamism asprului anotimp al amortirii vieții. O zăpadă violetă spre seară, iar dimineață una portocalie, nu ar fi frumos?

Iar pomii, să fie plini de astfel de globuri de culoare care să îi transforme în arbori ornamentali făcând să nu mai fie necesară uciderea brazilor și împodobirea lor artificială cu podoabe create de om. Și atunci, iarna ar deveni cel mai frumos anotimp rivalizând cu

Climate literare

splendoarea primăverii, maturitatea verii și amurgul toamnei. Iar în loc de beteala monotonă ce se revarsă spasmodic din cer, mi-ar plăcea să discern globuri multicolore, diafane și pufuoase cum s-ar aşterne pe locuri și oameni, priveliști și simțăminte, după regulile clare ale artei ce nu admite haosul, ci doar aşezarea ordonată a elementelor.

Și dacă forma zăpezii ar fi nu numai globulară, ci cuprindând și alte reprezentări geometrice în genul tetraedrului, piramidei, cubului, dodecaedrului și altele asemenea? Dacă întreaga familie de forme și-ar da întâlnirea sub pretextul ninsorii, atunci întreaga zare să ar umple de armonie și frumos, iar noi am putea admira cea mai de seamă descătușare a geniului naturii. Da, ar fi o priveliște ce ne-ar umple de bucurie în fiecare zi și am aștepta cu drag sezonul rece al frigiderului cosmic, deschis de data aceasta fantaziei creațoare și nu nimbului tern al albului universal.

Dar alerg mai departe printre fulgii de zăpadă. Văd crengile copacilor grele sub densul omăt și cerul de un alb lăptos ce nu se mai satură să arunce cu pietricele albe și cu steluțe minuscule, vizibile din păcate doar sub lupa microscopului. De ce să ascunzi ce este frumos? Există o teamă ca nu cumva să fim fermecăți de orizontul ascuns al lucrurilor? De ce să călcăm cu nepăsare peste pietrele prețioase aflate la temelia realității din care temporar facem parte?

Dar sunetul vântului ce îmi șuieră prin dreptul urechilor mă

determină să grăbesc pasul. Îmi șoptește ceva pe o limbă necunoscută. De unde să știu ce vrea el de la mine? Poate are să îmi spună taine adânci și vrea să îmi vorbească despre originea lucrurilor. Sau poate are intenția să îmi descopere viitorul ascuns în prezentul din jurul meu, dar pe care simțurile mele tocite nu îl mai pot discerne. Ce vrei să îmi spui tu, plăsmuire nevăzută, ce te joci pe lângă mine și îmi arunci șoapte pe care nu le pot înțelege? În ce sistem vocalic te exprimi? Sau care sunt semnele tale să le pot citi în întregime? Dar el nu vrea să îmi spună, ci șuieră în continuare în graiul său, iar eu continui în al meu. Care dintre ele este mai bun în descrierea lucrurilor? Onomatopeea sau cuvântul articulat? Răcnețele nesincronizate sau silabele aşezate pe portativul vorbirii? Greu de spus, fiindcă se aseamănă dilemei începutului oului sau al găinii. Cine esteoul și cine este găina? Cel care șuieră sau cel care vorbește? Nu știu și nici nu încerc să dau vreun răspuns.

Acum simt miroslul de lemnars ce se revarsă negru din coșurile caselor ce folosesc încă acest combustibil elementar abandonat de marea parte a lumii civilizate. Dar mai mult îmi place cărbunele arzând în vatră și aroma sa primordială răpită din adâncul muntelui. Îl simt cenușiu și proaspăt în palmă cum se sfărâmă discret cu urme de grafit înainte de a-l arunca în foc. Cu părere de rău îmi luam rămas bun de la bucățile de smoală solidificată, aşa cum credeam pe vremuri, înainte de

a fi adăugate în cupitorul ce preluă cu lăcomie orice fel de combustibil apt să ardă în pântecele sale.

Stomacul său nesătios ne hrănea ulterior cu căldură pe toți cei din casă, în timp ce afară iarna șuiera și ne încerca ferestrele zgâlțâind sticla și zugrăvind imagini fantastice din condensul zăpezii topite. Dar eu alerg în continuare, iar casa bunicii unde am văzut toate acestea rămâne în urmă. Fulgii mi se așează pe buze și simt gustul Brașovului în miez de iarnă, al acelei perdele dense de alb ce mă împresura mergând spre școală și mă determină să hoinăresc spre nicăieri în căutarea a ceea ce nu știu dar așteptam cu nerăbdare. Îmi doream să cresc, să devin om mare? Da și nu, fiindcă pentru mine copilăria avea o reprezentare completă. Da, mă gândeam să știu tot mai multe lucruri, dar în același timp să rămân copil în suflet, în percepție și în afecțiune.

Oamenii mari m-au speriat mereu prin schematismul gândirii și săracia registrului emotional. Nu, nu doream să fiu un astfel de om mare. Chiar și acum, mă simt asemenea unui copil ce se minunează mereu de miracolul vieții și al existenței. De ce-urile acelei vârste mă urmăresc încă. Nu mă grăbesc să dau răspunsuri. Adulții le știu pe toate, dar eu sunt în continuare un ignorant în privința răspunsurilor definitive și al schemelor stabilite de gândire sau comportament.

Sunt un copil ce alergă prin zăpadă și se bucură de albul unei zile neașteptate după o

Climate literare

o noapte de încordare sub apăsarea entuziasmului de a fi, de a exista și de a trăi. Sunt un adolescent ce își trăiește iubirea de frumos în relație directă cu natura, fără să dea prea multă atenție celor din jur, prea preocupăți de lucrurile concrete ale firii. Privesc și alerg prin zăpadă în ritmul știut doar de mine și de natura ce mă însoțește mereu.

Privesc și nu judec, mă uit și nu caut să sfârâm prin logică bulgării existenței. Iau lucrurile aşa cum sunt, iar ele mă poartă asemenea unei corăbii pe talazurile

învolburate ale timpului. Sunt același copil în exact același spațiu nemărginit al universului trăind mereu timpul sub forma sa prezentă. Gust mereu experiența vieții cu bucurie și nesaț la fel ca în prima zi a trecerii mele prin această lume. Și alerg, mereu alerg, fără să mă uit înapoi, fiindcă nu există decât un drum ce se strecoară printre oameni și lucruri jucându-se cu mine de peste patru decenii și sper că pentru încă multe altele asemenea de acum înainte.

Gata, am ajuns la destinația acestei dimineți și

am intrat în clădirea secolului al XXI-lea. Dar privirea mea se întoarce spre omătul de afară, iar sunetul căderii zăpezii transformate în picuri de apă îmi desfată auzul. Sunt eu și totuși nu neapărat același. Privesc în oglindă și observ văile săpate de timp pe fața mea, dar știu că ele reprezintă doar o impresie de moment, fiindcă în spatele zâmbetului privirii mele se află un copil care se joacă în continuare în mijlocul jucăriilor mari și mici care îl înconjoară.

GENERALUL ȘI BICLA

Gheorghe Andrei NEAGU

Când a aflat după un secol de lâncezeală că urma să aibă vizitatori, s-a bucurat. A ieșit din cavou și-a lustruit cizmele și s-a uitat la bicicleta pe care o capturase de la Johannes von Eben. Rușii se bolunjiseră cu totul. Voiau revoluție. Nu mai ascultau de ofițeri.

- Măi generale, îi zise căpitanul Ignat cu o nedisimulată răceală, parcă ne spuneai că „Pe aici nu se trece”, rosti el influențat de surba rusească.

- Domnule căpitan, îți interzic să fii obraznic și să răstălmăcești spunerea mea de acum o sută de ani! Acum vor trece strănepotii noștri pe bicicletă!, preciză generalul Eremia Grigorescu, așezat pe marginea sarcofagului din care abia ieșise.

Praful fin se împrăștiașe de jur împrejurul său ca aură de

sfânt. Căpitanul Ignat își reprimă pornirea de care se molipsise în tranșeele aliaților ruși.

- Domnule căpitan, sunt convins că acum după ce-au trecut o sută de ani de când l-am bătut pe Kurt von Morgen cu toată artleria lui cu tot, îmi pot permite să trec și pe la Măriuca! Iar faptul că vin o samă de tineri pe bicicletă ca să ne viziteze mă face să mă simt responsabil în calitate de gazdă. Te rog să vorbești și cu Alexandru pentru că am de gând să-i duc și pe la el, pe la Mărăști!

- Vă referiți la generalul Alexandru Averescu?

- Păi, la cine altul domnule căpitan?

Ignat făcu stânga împrejur și ieși din Mausoleul de la Mărăști. Se îndreptă spre muzeul din apropierea

mausoleului. Încă de la intrare zări într-o vitrină de sticlă telefonul de campanie. Nu era timp de tăgadă. Sparse vitrina, luă telefonul și începu să învârtă la manivelă.

- Alo, domnule căpitan Miclescu, din dispoziția domnului general Eremia Grigorescu, vă comunic următoarele:

1. Pregătiți traseul care duce până la Mărăști.
2. Anunțați-l pe domnul general Alexandru Averescu să fie gata să-i primească pe

Climate literare

bicicliștii de astăzi.

3. Participanții vor face un popas și la mormântul Ecaterinei Teodorescu. Poate se mai rujează și ea cu această ocazie, că prea era ca o măicuță smerită în tot felul de filme.

4. Rog să dați dispoziție ca autoritățile contemporane să fie prezente cu pâine și sare, iar popii să-și facă datoria.

- Bine că nu veniți cu niște rockeri sataniști!, se auzi de la celălalt capăt al telefonului vocea căpitanului Miclescu.

- Domnul general vă mai roagă să vă faceți rost de-o bicicletă pentru a-i însobi pe organizatorii pe tot traseul.

- Domnule Ignat, am un pluton de bicicliști îngropăți aici lângă mine cu mitralierele din dotare, ce-l pot mobiliza să însotească pe tinerii bicicliști mioritici.

- Nu știu ce să spun!, zise Ignat descumpărât de amploarea propunerii. O să-l întreb pe domnul general!, zise căpitanul Ignat închizând telefonul.

Rămas singur, generalul Eremia Grigorescu își privi carâmbul cizmelor lustruite cu admirație. Până și tureatca lucea oglindă. Își mai plimbă odată buricul degetelor peste teaca oțelată a săbiei, ieșind în fața mausoleului. Se urcă pe bicicletă și pedală puțin prin fața treptelor ce străjuiau intrarea. „A dracului industrie germană?”, își zise el

admirând felul în care bicicleta de captură – Bicla cum îi spunea el – se comporta sub trupul lui. „I-a uns bine lanțul ordonanța!”, își zise generalul mustăcind. Îl stânjenea puțin sabia atunci când ridică piciorul stâng pe pedală. Pe poarta împrejurii imense ce străjuia curtea interioară a mausoleului, pătrunseră bicicliștii. Unii erau trecuți de prima tinerețe, alții încă mai aveau caș la gură. Din muzeu căpitanul Ignat veni să raporteze. Alerga.

- Domnule general, ordinul a fost îndeplinit. M-a răspuns căpitanul Miclescu, care s-a angajat să-l anunțe pe domnul general Averescu și pe Ecaterina. În plus ne mai oferă și un pluton de bicicliști cu mitraliere să-i însotească pe ăștia care vin. Știți că mitraliorii din compania mea s-au jertfit cu toții.

- Bine, bine, să-i întâmpinăm pe urmași urmașilor noștri ce vin acum călare pe bicicletă!, zise el, scoțându-și pieptul înainte plin cu decorații strălucitoare.

Bicicliștii au trecut pe lângă ei, fără să-i zarească. Ajunși în fața sarcofagului s-au mirat de faptul că au găsit capacul mișcat de la locul lui. Apoi după ce s-au distrat citind numele ciudate inscripționate pe plăcile de marmură, s-au îndreptat hăhăind spre muzeu. Muzeograful îi aștepta plin de nerăbdare. Tremura de emoție. Se pregătise îndelung să dea

piept cu acești vizitatori de soi.

- Domnilor, am aflat că ați venit să ne cinstiți eroii după o sută de ani! Sunt convins că dumneavoastră ați auzit de jertfa intelectualilor români în Primul Război Mondial cum ar fi Dumitru Panaiteșcu care și-a pierdut brațul pe dealul de la Muratan!

- Care Panaiteșcu domnule?, ricană un Tânăr biciclist.

- I se mai spunea și Perpessicius și a scris volumul Scut și targă, pe lângă o sumedenie de poezii!

- N-am auzit!, se auzi același glas cu un ton vinovat!

- Dar de George Topârceanu care a stat tot timpul războiului prizonier după ce-a fost luat la Turtucaia!

- De acesta am auzit! Era un poet dulce, dar de Turtucaia n-am auzit!, se auzi glasul unei fete ce descălecase cu greu de pe bicicletă. Își freca fesele amortite. Un hândrălu cu o cască albastră pe cap o ciupi vârtos. Ea nu reacționa.

- Hăideți domnilor participanți, n-ați auzit nici de Goga care tot la Turtucaia și-a găsit pe fratele Eugen grav rănit. Uite, aici avem un exemplar din Gazeta Ostașului, unde semna Iorga, Sadoveanu, Ghibu. De ce vă spun asta?, își continua ghidul conversația. Pentru că o să dați de mormântul generalului Prezan care a dat ordin ca soldatul Goga să nu mai fie dus pe front pentru că scrisul lui și a celorlalți era mai valoros când lupta cu peniță decât cu

Climate literare

baioneta pe front.

Tăcerea se lăsa grea și a păsat-oare a supră participanților. Ședea mișcându-se de pe un picior pe altul stincheri și mofuzi. „Ce bine era pe bicicletă?”, gândeau ei sub soarele arzător. Nimeni nu era stresat de asemenea chestii-

- Domnule muzeograf sunt ceva pokemoni prin zonă?, întrebă cu haz și tupeu cu tupeu cel ce părea a fi organizatorul lor, stârnind hohote de râs.

Muzeograful înghițî în sec. Se prefăcu că nu auzi întrebarea. Dacă le-ar fi răspuns aşa cum meritau, s-ar fi trezit cu cine știe ce sănctiuni. Organizatorul îi era șef, ce naiba. Ar fi vrut să le dea exemplu de poeți militari de dinainte de război, de la Cărlova, Alecsandri și Pruncul, de la Coșbuc și mulți alții, care au făcut cinste neamului românesc cu îndemnurile lor puse-n vers spre a stârni în piepturile ostașilor români vitejia și eroismul necesare zdrobirii dușmanului. Nu mai

îndrăzni să le vorbească nici despre Liviu Rebreanu de teamă să nu-i jignească și mai mult. Îi lăsa să se holbeze la vitrinele pline cu decorații, la mitralierele și puștile aşezate de dușumeaua muzeului...
- Dar vitrina astă de ce-i spartă?, căzu ca un trăsnet întrebarea unuia dintre bicliști.

Luat prin surprindere, muzeograful mormăi ceva ce semăna cu un fel de scuză nedeslușită. Nici cel care pusese întrebarea nu înțelese prea bine de ce era vitrina spartă. Au trecut peste moment de stânjeneală și s-au îndreptat spre bicicletele lăsate la ieșire. S-au urcat nerăbdători în șaua bicicletei și au ieșit pe aceeași poartă pe care intraseră cu câteva clipe mai înainte fără să le pese de general. Din înaltul treptelor mausoleului, generalul Eremia Grigorescu îi privi cu amărciune. Cizmele văcuite lună, încă îi mai străluceau în lumina soarelui. Sabia la fel. Enervat de nepăsarea bicliștilor, generalul aruncă bicicleta și se întoarce spre căpitanul Ignat, care

încremenise în poziția de drepti cu sabia ținută pentru în dreptul frunții pentru primirea oaspeților cu onor.

- Ești liber!, rosti generalul. Căpitanul coborî sabia și o băgă în teacă.
- Să trăiți domnule general!, zise el făcând stânga împrejur depărtându-Generalul își duse mâna la mustață, răsucind colțul ei aşa cum obișnuia în momente de stânjeneală și se retrase înăuntru Mausoleului spre sarcofag. Regretă că-l mai anunțase pe Alexandru Averescu despre eveniment. Bicliștii ăștia nu știau ce-i acela respect cu adevărat. Călcău în picioare noblețea unei jertfe militare care ar fi meritat mai mult decât o simplă pedalare pe cauciucurile roților, ce aveau să treacă într-o secundă în nemurire de înaintașii neamului românesc.

Chiar de știu, tot nu pot crede

Daniel JUVERDEANU

Chiar de știu, tot nu pot crede c-au trecut ani, nu prea mulți, de când chiuiam pe dealuri și cu aripi de sindrilă, noi, cu șoimii-ne-ntreceam.

Chiar de știu, tot nu pot crede, că din zbor tu te-ai oprit, deși noi, numai cu gândul, de pământ ne desprindeam și râdeam cu bucurie când prin colb ne prăvăleam,

Chiar de știu, tot nu pot crede că te-ai lepădat de lume și-ai plecat cu pași prea repezi, după doar un strop de vreme, spre tărâmul necuprins...

Climate literare

CRĂCIUNUL LA ROMÂNI

Georgie BÂRLIGEANU-VULCANĂ

Crăciunul sau Nașterea Mântuitorului nostru, Iisus Hristos, este una dintre cele mai importante, mai ample și iubite sărbători ale popoarelor creștine de pretutindeni, și deci și a poporului românesc.

Acest lucru dovedește că, și noi, ne continuam drumul fără de sfârșit ce duce spre Credința deplină în Tatăl nostru care-le este în Ceruri, și netezit prin nașterea miraculoasă și nepereche, prin viața grea dar pilduitoare, și sacrificiul suprem al fiului Său unic, născut din Duh Sfânt, de prea curată Fecioara Maria.

Sărbătorirea Nașterii Domnului, al celui care va deveni Mesia, este un moment crucial ce reprezintă încrederea și speranța oamenilor transpusă printr-o bucurie colectivă, deplină și nemărginită, moment care, an de an, într-o repepetabilă și mereu înnoită splendoare a fost și este marcat și relevat prin milenare și tradiționale obiceiuri, jocuri și cântări de slavă.

Personal, cu nostalgie și emoție, îmi amintesc cum copil fiind, la țară, așteptam, cu nerăbdare, venirea sărbătorilor de iarnă încununate de cea mai importantă dintre acestea și anume Crăciunul, care pentru noi, cei de vîrstă fragedă, erau reprezentate în special de colinde. Ne pregăteam cu multă vreme înainte și îi puneam pe cei mari să ne confectioneze Stele din carton sau scândură subțire pe care erau desenate scene religioase, să ne cumpere din târg Sorcove multicolore din hârtie!

creponată, sau să ne pregătească traiste pentru colindul din Seara de Ajun în care să ne punem darurile, făcute de cei la ușa cărora ne opream și uram.

Si plecam, la drum, făcând părție prin zăpadă, incotoșmanăți, cu obrajii înbujorati de ger, dar hotărâți să vestim, la ferestele creștinilor nașterea pruncului Iisus cântând așa: „O ce veste minunată în Betleem, ni s-a arătată/ Că azi s-a născut, cel fără de-nceput/ Fiul din Duhul Sfânt, cum au spus prooroci/ Mergând Iosif cu Maria, săvârșind călătoria/ Intr-un mic sălaș, din acel oraș/ S-a născut Mesia/ Păstorii cum auziră, spre lacașul sfânt porniră/ Unde au aflat prunc prea luminat/ Si îl prea măriră pe fiu în al său nume/ Să se nască și să crească, să ne mantuiască.” Sau ziceam așa:

„Bună dimineață la Moș Ajun/ Ne dați, ne dați ori nu ne dați/ Sfânta Naștere ce vine/ Să ne fie la toți bine/ Si nouă și dumneavoastră/ Si la toți cățî sunt în casă/ La Anu și La Mulți ani., Si mai erau și alte astfel de minunate cântece...

Dar Crăciunul nu însemna doar colindele noastre el reprezenta și înpărțenia la Bierică, slujbele religioase la care participau solemnii, mici și mari înbrăcați cu haine noi și curate, pătrunși de importanța momentului.

Si bine înțeles urma ospățul, care după postul lung al Crăciunului ținut, conform obiceiului, era mult așteptat și toți se bucurau din plin de el, la loc de cinste fiind după tradiție sarmalele cu mămăligăță,

friptura de porc, cărneații și caltaboșii, plăcintele de tot felul, cozonacii rumeni și pufoși, țuica fiartă și multe, multe alte bunăți și toate ecologice, nu ca acum...

Doamne, ce bine și ce frumos era totul. Din păcate, însă, noile tendințe de viață, venite din afară și implementate nouă prin multiple și ticăloase manipulări fac ca frumoasele, plăcutele și sănătoasele noastre tradiții, obiceiuri și cutume stravechi să fie, văzând cu ochii, anihilate și înlocuite cu surrogaturi artificiale și otravitoare.

Așa că oameni buni să încercăm să păstrăm și să ducem mai departe datinile și tradițiile noastre strămoșești pentru a putea dăinui în continuare ca neam creștin. Așa să fie. Crăciun Fericit și La Mulți Ani !

Climate literare

SONETE

Grigore GRIGORE

Marea e sus

Marea e sus, cerul e jos, părinte
Atâtea lucruri încă mai au viață
Noaptea când trece peste
dimineață
Orbul citește-n săn cărțile
sfinte.

Lumea se schimbă, totul e în
ceață
Enoriașii nu mai au cuvinte
S-au înmulțit și nu-și aduc
aminte
Cine va fi în flăcări și în gheață.

Umbrele fug pe trepte către
stele
Nu mai privesc în urmă spre
secunde
Încă-un trecut apare și răspunde
Chemărilor spre înrolări
tembele

Hrănid dezmat, destin, drapel
și vele
Iertând pe cel ce-n condamnări
se-ascunde.

Mi se întorc

Mi se întorc privirile sub
pleoape
Ah, Doamne, iată zac într-o
privire
Nu-I nimeni să-mi aducă
izbăvire
Ori să mă pedepsească, să mă-
ngroape.

Li s-a dus veste că plutesc pe
ape
Ele sunt punți spre sufletul
subtire
Sunt lacrimi părăsite în potire
Care pe noi de ei vor să ne
scape.

Ușița lor care închide ochiul
Nu știți cât de imensă-i bucuria
În care vă închideți ca-n prostia
Credinței că puternic e
deochiul,

Hilarul ce-a urcat nimicnicia
Iubirea care-a-nfrânt umplând
chilia.

Mă-ntreb

Mă-ntreb, vai Doamne, oamenii
cum sunt
Atât de buni, și-atât de vii, și-
atât
Neînțeleși de nodul lor din gât
Ori de fântâna sacră din pământ.

Le știu speranța, visul cel urât
Enoriașii fără locul sfânt
Și-ascund adesea frica-ntr-un
cuvânt
Ce uneori pare țășnit din rât.

Uh! Dar aceia printre care stau
Nu ca să-mi țină până-n spate
scut
Iubindu-mă cu-ntregul meu
trecut
Cu lacrima din care zilnic beau,

Un dor nespus îmi lasă în priviri
Ți-am spus de-acum. Te rog să
nu te miri!

Mă tem

Mă tem de tine șoapta mea
pătată
Aud ce speră în loc s-aud ce
spui
Nimic din ce-i al meu și-al
nimănui

Oprit în maluri n-a fost
niciodată.

Le spun ades cuvintelor ce nu-i
Efervescent în lumea mea
ciudată
Și ce e foc, cenușă vânturată
Credință coborâtă în statui.

Un gest sperând, un ochi închis,
un semn
Nimic mai mult decât îmi cere
clipa
Încât acela ce și-a pus aripa
Cu ea s-ajungă-n cer fără
îndemn

Hotărâtor din piatră sau din
lemn
În timp ce își încearcă-n raze
pipa.

Mărimile

Mărimile sub cerul lor stau
drepte
Atârnă-n cuiul ramei când sunt
poze
Nici prea întunecate nici prea
roze
Orbind pe cel ce-ncearcă să le-
aștepte.

Luminile îmi cad peste concepte
Elementare semne fac lactoze
Suind pe umeri treptele mimoze
Ce încă nu-s nici contra nici
adepte.

Unic fior în taină se retrage
Născut în clipa care se răsfață
În cercul de moarte și de viață
Curmând sărutul care stă să-l
roage.

Un vis – al îndoielii – să-l
împartă
Tinând pe pieptul viu o mâna
moartă

Climate literare

Ion Iancu Vale sau limba din totdeauna

Mihai ANTONESCU

Mihai Antonescu

Ce să înțelegem, privind un cuțit însipăt în scoarța unui copac? Au, gândul ne zboară la supărarea mâinii ce i-a îndemnat lovitura? Au, ochiul decupează în închipuire obrazul întunecându-se sub matca lacrimilor omului rămas orfan de semenii și Dumnezeu? „Bine că e doar un copac, ne resemnăm bântuiți de-o grea presimțire, fierul, or să-l mânânce ploile, mâna care 1-a trimis. o va îmblânzi pământul, la o vreme. Ori, nu?!”

Spirit umblător printr-o lume ne asemeni lui, poetul Ion Iancu Vale îngâna doar pentru sine și cer un cântec amar la gust, ca oțelul trecut pe gresia lunii. Cuvintele sunt rotunde și aspre, iar ecoul lor, urlet învelit în mătăsuri și catifea, se întoarce de oriunde ar ajunge, tot pe baiera săngerândă a sufletului: „În zborul tău subțire/ apropie-mi-te Cântec Albastru/ și acoperă-mi ochiul fereastră de inimă/ cu pleoapa ta mereu zbătând/ să nu-mi mai amintesc femeia/ care își termină drumul/ departe de ușa mea mereu/ să-mi uit nerostul/ haină zdrențuită/ în iarna mea cea de toate zilele/ să nu-mi uit dușmanii ce nu-i vreau răpusi/

fără să le rumeg remușcarea/ să nu mă uite prieteniei/ pe care i-am înnodat în suflet/ precum săracul banii în batistă/ și mai ales să nu mă înjure urmașii/ ca pe un oricare ucigaș de timp”. (Când din alean se intrupa cântul) Câte răni poartă cu el omul acesta nepereche! Câte dimineți i-au întors spatele, câte inserări nu au vrut să-l primească atunci când numai el sfida vorba îndoită cu miere falsă a lumii, când porțile se zăvorau dinaintea asprimii cuvintelor lui Ion Iancu Vale e un poet și o instanță: „poet cinstit alcoolizat și dur/râvnind la tihna nepermisă/ mi-am înjugat pornirile aprinse/ nevrând la bara vieții strâmb să jur/ muntean născut la umbră grea de fag/ în luna mai și-adus acasă-n poală/ pachetul tatei de țigări fiindu-mi coală/ cuvântul spadă l-am făcut și steag/ în țara mea bogată și râvnită/ perpedesist sărac și-un pic nebun/ metale rare m-am pornit s-adun/ și să le cern prin îndoită sită/ cu față aspiră de pirat/ și sufletul fragil de floare/ doar soarelui vândut m-am dat/ și lutului de sub picioare/ m-am rupt cu darnicie în bucăți/ ca dintr-o pâine-n sân purtată/ m-am împărțit la drepti și hoți/ și n-am cerut la nimeni plată/ poet cinstit alcoolizat și dur/râvnind la tihne nepermise/ mi-am înjugat pornirile aprinse/ nevrând la bara vieții strâmb să jur”. (Antet) Pe adevărul lui și pe versurile lui pariem, citind volumul „Înger sechestrat”, apărut la Editura Sfinx din Târgoviște în anul 2000, cu o prefată de Costea Glodeanu. Deambulând prin baladă și

doină, boem cât încape și confesiv doar iubirii și stelei răstignite pe largul vederii, poetul născut cu genunchii întregi și cu fruntea mai pre-sus de orice umilință, stă vertical dinaintea celor ce adeseori nu-l merită, ca un voievod pe dinafara morții lui, ori ca o instanță despre adevăr și frumos „îi creștea ploaia pe cap/ ca o iarba neatinsă de coasă/ i se zbătea privirea/ peste revârsări de măl/ simțea scoaba vântului/ până dincolo de coajă/ și miroslul de năpârcă/ venind din culcători/ auzea scâncetele puilor/ ce pierdeau în leagăne/ căci se murea cu sărg/ până și în bârlogul urșilor/ se mai lumina din când în când/ dar tot a potop/ și iar crăpa cerul ca o piele sub bici/ iar el se ruga, se ruga: nu mă trăzni, Doamne, nu mă trăzni!/ nu vezi ce de cuiburi/ sunt în frunzișul meu?”. (Copacul) Iubirea poetului e una fără țărmuri sau mal, înrudită cu vecia ori moarte a dacă trebuie, asternându-se în cuvinte cu blândețe și fermitate, parcă dintr-o lumină sacră ar construi fluier pentru ea, să o facă unică, irepetabilă: „uită-te/ cât de frumos/ a devenit trupul tău/ și

Climate literare

I-am spălat cu gura/ nu lăsa/
nici cea mai curată mână/ să ță-l
atingă/ căci voi muri otrăvit/
chiar dacă numai în vis/ ță-l voi
mai săruta". (Patos) Am cunoscut mari poeti scriind despre țara lor cu cuvintele cu care au plâns și au râs, din leagăn până-n pieptul ierbii, cu dorul de jucării și îngeri întipărit pe lumina palmelor în rugăciune la ceas de singurătate – ori de singurătăți – însă niciunul parcă, nu pune în ele, în cuvinte, atâtă simplitate măreată și de

neegalat decât prin ea însăși, cum o înzidește Ion Iancu Vale: „Patria nu e doar/ pământul sfânt al țării/ și cei care sălăsluiesc în ea/ ea este și cuvântul/ care o cântă, o plângă/ și o apără.” (Patria și cuvântul) sau: „ești frumoasă iubito/ precum dragostea de țară./ de aceea nu s-a inventat încă/ roata/ care să mă poarte/ dincolo de tine.” (Convingere) Cu un umăr adânc înfipt în zarea timpului său, și cu un pas dincolo de limitele lui, poetul Ion Iancu Vale aşează în istorie

și cărți, unele dintre cele mai frumoase poeme scrise ale limbii române din totdeauna: „luna mângâie norii/ într-un joc tăcut/ și ciudat/ pământul strunjește ne-văzut/ osia universului/ nu se aude decât vântul/ numărând tatuajele mișcătoare/ ale umbrelor/ și greierii zimțuind/ toarta rotundă a nopții/ iar florile dormind/ cine știe pe ce parte/ se îngeamnă cu visele copiilor/ ... e clipa când se nasc poetii.” (Calm nocturn)

Despre frică și o rugă

Ion Iancu VALE

Frica, foamea și durerea. Iată trei dintre marile adevăruri existențiale, toate extrem de degradante pentru condiția umană. Le-a simțit și el, ca mulți alții, pe fiecare. Cel mai mult l-a marcat însă Frica. Ea îi s-a strecurat pe nesimțite în oase, și la un moment dat l-a acaparat total. O avea în minte și în suflet. O simțea în gât, în stomac, în testicule și-n vârful unghiilor. Îl urmărea pretutindeni și tot timpul. Îi acapara somnul și-i umplea până la refuz vegheia. Era omniprezentă, era cu el în creștetul muntelui, în largul mării, în subteran, pe stradă, în casă... Era înaintea și în urma lui, în stânga și în dreapta lui, deasupra și dedesubtul lui...

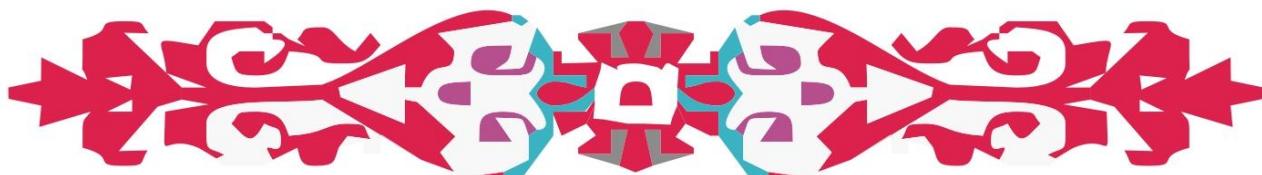
Prefacea șoaptele în tunete și

lumina în întuneric. Transforma prietenia în dușmanie și iubirea în ură. Tipă în el și plângea sub ochii închiși. Îi era frică, frică, frică... Ea era lupii lui, fiarele care-l alergau besmetice și hămesite. Credea că doar moartea l-ar mai putea scăpa de ea, dar nu era convins. Căci dacă aşa cum se spune, omul pleacă în moarte cu ultima imagine înregistrată pe retină, atunci de ce n-ar duce cu el Dincolo și ultimul sentiment? Așa că n-a vrut să moară cu frica în sine, a luptat și-a rezistat ispитеi... A lăsat-o să treacă prin el, să-l cauterizeze și să-l imunizeze.

Frica aceasta, care părea să devină patologică, o căpătase pentru că era considerat „vinovat”. Așa spuneau, cei care

i-o inoculase cu metodă și insistență. Cu toate că nu era aşa. Dar a vrut Cel Prea Puternic, și a scăpat de ea, pentru că a lăsat frica să treacă prin el devenind astfel un alt om, căci într-adevăr s-a demonstrat că nu era vinovat. El acum se roagă. Așa se roagă:

„O, Doamne pupa-Ți-aș tălpile Tale, însângerate, fă-i și pe ei să știe ce e FRICA, frica aceea animalică, halucinantă, pustiitoare. Fă să li se citescă și lor în ochii îngroziți, în paloarea cadaverică și în schimonosirile de pe fețe, în tremurul vocii și-n spuma de la gura lor mincinoasă și clevetitoare, și nu-i lăsa să-și înghită-n tihna pâinea cea de toate zilele. Fă -i să știe și ei ce este aia FRICA. Doar atât”

Climate literare

În căutarea Adevărului (20). Timpul și conștiința

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Toți avem o dublă existență: o existență în noi și o existență în conștiința despre noi a celuilalt.
Titu Maiorescu

Înainte de apariția Universului și a începe timpul să se rostogolească, Marea Conștiință avea toate forțele unificate, gata să fie dezlănțuite la o singură poruncă “*să fie lumină*”. Ce a fost la început? Nimeni nu știe și nici nu va afla Adevărul. Astronomii și poeții se intrec în a face presupuneri. Marele nostru poet, Mihai Eminescu, are o viziune proprie pe care o așează atât de frumos în Scrisoarea I-a astfel: “*L-a-nceput, pe când ființă nu era, nici neființă, / Pe când totul era lipsă de viață și voință,/Când nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns.../ Când pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns. Fu prăpastie? genune? Fu noian întins de apă?/N-a fost lume pricepută și nici minte s-o priceapă,/Căci era un întuneric ca o mare făr-o rază, / Dar nici de văzut nu fuse și nici ochi care s-o vază./Umbra celor nefăcute nu-ncepuse-a se desface,/ Si în sine împăcată stăpânea eterna pace!...Dacă această “pace” ar*

fi rămas suspendată într-un punct static, universul, sistemul nostrum solar, planeta noastră și noi nu am fi existat. Timpul și spațiul practic nu ar fi apărut, iar Marea Conștiință nu ar fi pătruns până în fiecare părticică a universului, până acolo unde, deocamdată cunoaștem noi oamenii. Ca să aflăm adevărul despre începutul universului ne întoarcem în timp cu ajutorul marilor acceleratoare de particule, concepție a geniului uman colectiv. Cel mai puternic accelerator de particule se află la Geneva unde se accelerează și se ciocnesc protoni și antiprotoni (particule subatomice) până la viteze apropiate de viteza luminii (300.000 km/s) și cu energii uriașe (de peste 2 TeV). În urma ciocnirii acestor particule rezultă alte subparticule. Ultimele subparticule, fiind așa numiți cuarci (*up, down, charm, strange, top și bottom*), se presupune că au fost primele particule apărute la marea explozie (Big Bang). Pe noi oamenii ne interesează cine și cum a făcut ca universul să apară și care este scopul acestei apariții. Misterul continuă și acum după aproape 14 miliarde de ani, când, undeva în acest univers, pe o planetă a apărut o ființă care are conștiință, numită OM și care se întreabă cine este, de unde vine și încotro se indreaptă. Conștiința

acestuia se trage din Marea Conștiință, care s-a răspândit în univers și se pare că este înscrisă într-o structură codificată, numita ADN. Oare acest ADN s-a modificat în tot acest timp? Cu siguranță DA. Cu acest răspuns dăm satisfacție atât evoluționiștilor cât și creaționistilor. Omul a fost creat cu un scop și a evoluat în timp scurt spre o cunoaștere care să-i permită să exploreze spațiul și timpul prin tehnologii care să depășească cu mult simțurile cu care a fost înzestrat. A elaborat teorii și a dezvoltat tehnologii din ce în ce mai performante care să-l ajute atât în asigurarea condițiilor de trai cât și la cunoașterea universului. Noile teorii cuantice susținute de foarte mulți cercetători, printre care și cercetatorul David Wilcock, care a lansat o nouă teorie, în care afirmă că ADN-ul este influențat de undele cuantice existente în fiecare structură atomică existentă în univers, ne permite să remodelăm conceptele despre timp, spațiu și cunoaștere. Undele cuantice, caracteristice particulelor subatomice și nu numai, nu depind de timp, iar deplasarea se face în salturi cuantice, pe anumite energii discrete, numite energii cuantice. Nu există limită a vitezei de deplasare a undelor cuantice ce caracterizează particulele subatomice și din acest motiv le găsim cu

Climate literare

probabilități diferite în tot universul. Așa că, între noi și restul universului există în permanență un schimb de energii și deci un schimb de informații. Să reamintim ce spune Mihai Eminescu despre energia ascunsă care a declanșat apariția universului:
Dar deodat-un punct se mișcă... cel întâi și singur. Iată-l/ Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl.../ Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii,/ Este stăpânul fără margini peste marginile lumii.../ De-atunci negura eternă se desface în fașii,/ De atunci răsare lumea, lună, soare și stihii.../ De atunci și până astăzi colonii de lumi pierdute/Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute/ Și în roiu luminoase izvorând din infinit, Sunt atrase în viață de un dor nemărginit. Eminescu ne spune că responsabil de apariția universului este un punct singular în miscare care este atras în viață de un dor nemărginit. Lumina vieții izvorăște din infinit și prin căi încă necunoscute sunt atrase spre noi, energii prin pe care le vom numi energii cuantice. Energii cuantice se află și în interiorul nostru, influențându-ne ADN-ul, propriile gene. Deducem de aici că, omul, prin ADN-ul propriu, în permanență comunică cu universul întreg, care cuprinde Marea Conștiință, nedivizată, dar prezentă peste tot universul și la un singur timp, prezentul continuu. Putem vorbi și despre o lume mentală în care trăim, lume care are conștiință. Orice lucru are o frecvență energetică de vibrație, iar noi le preluăm prin gândurile și simțurile noastre. Specialiștii

susțin că în ultimii 2000 de ani, oamenii și-au tocit simțurile, iar în ceea ce privește extra-simțurile am înregistrat regrese. Extra-simțurile ne-ar putea ajuta în alegerea celor mai bune variante pe care ni le oferă viitorul. Am putea evita eșecurile și neîmplinirile. Cu alte cuvinte am putea anticipa viitorul. Aceasta este liberul arbitru cu care suntem înzestrăți și ne aparține personal. Sunt specialiști care susțin că animalele ne-au depășit în ceea ce înseamnă extra-simțurile. Lumea în care trăim este un tot unitar, numai că noi o privim și percepem fragmentar. Fizicianul Karl Pribam susține că *"Fiecare dintre noi ne construim și percepem în mod diferit universul. Putem vorbi despre un univers subiectiv al fiecăruia dintre noi. Nu înțelegem realitatea celui de lângă noi, pentru că suntem preocupați numai de realitatea noastră, subiectivă. Fiecare dintre noi suntem un microcosmos în marele univers"*. Apare în fiecare dintre noi un fel de conștiință pe care o modificăm prin simțurile noastre ce trasmis semnale la nivelul cortexului cerebral. Putem vorbi în timp de o conștiință extinsă ce are ca rezultat o schimbare în nivelul de conștientizare, dar nu realitatea se schimbă, ci perceperea subiectivă a fiecărui individ. Conform fizicii cuantice, realitatea este alcătuită dintr-un număr infinit de universuri care coexistă simultan. Legăturile dintre dimensiuni se realizează prin intermediul unor *"singularități ale spațiului-timp"*, *"găuri negre"* în vecinătatea căror legile fizicii sunt drastic

modificate. Aceste găuri negre reprezintă punctele de trecere dintr-un univers în altul, consideră J.A. Wheeler; printre-o astfel de "deformare" a spațiului-timp, conștiința poate să treacă din planul tridimensional în planul cvadridimensional și.a.m.d. Fără a fi idealisti considerăm că va veni clipă în care explicațiile științifice și misterele universului vor fi accesibile tuturor oamenilor, iar mistica va deveni o știință a reîntâlnirii ființei umane cu Armonia universală. *Pasul esențial în dezvoltarea omenirii nu va fi extinderea vieții pe alte planete, ci înțelegerea deplină a celei de pe Pământ, va fi pasul de aliniere la unificare, la reîntregire, de la legea karmei (care sintetic poate fi redată ca "după faptă și răsplată") la legea iubirii ("dacă cineva te-a lovit pe un obraz, întoarce-i și celălalt obraz"), atât de bine explicată de Iisus Christos.* Credem că totul este o chestiune de timp. (Va urma).

Climate literare

POEZIA VALURILOR NECHEMATE

George D. PITEŞ

Vegetează nemurirea

Razele se rup din soare de chemări făcând risipă:
Vegetează nemurirea sus pe crinii din aripă!

Norii-mprăștie azurul desfățându-l cu trompete:
Vegetează nemurirea sus pe laurii din plete!

Eol umflă velatura din bătrâna caravelă:
Vegetează nemurirea sus pe fruntea ta rebelă!

Vin cu sufletul pe tavă îngerii îmbrăcați în zale:
Vegetează nemurirea sus pe fraga gurii tale!

Bătrânul schit

Te văd plutind deasupra firii și a destinului arid:
Bătrânul schit c-un gând albastru ne mai adună sub molid!

Te chem din susur de izvoare zâmbind durerea să-mi alini:
Bătrânul schit c-un gând zănicat ne mai adună printre pini!

Te conjur inima zdrobită tu mi-o alege dintre țepi:
Bătrânul schit c-un gând sihastru ne mai adună dintre jepi!

Te mai visez câteodată cum fericită-n brațe-mi cazi:
Bătrânul schit c-un gând albastru ne mai adună printre brazi!

Curcubee sincoparde

Uraganul iar lovește țărmul mării furibund:

Curcubee sincoparde în lumină se ascund!

Valuri împleteșc spre seară din destine un hamac:
Curcubee sincoparde în lumină se prefac!

Pescăruși reduc speranța din simboluri la grotesc:
Curcubee sincoparde în lumină se căiesc!

Cerul prăbușit pe lume duce-n haos tot ce-i viu:
Curcubee sincoparde în lumină se rescriu!

Zadarnic reverii albastre

Pierdut în zâmbetu-mi patetic de vise ultim traficat:
Zadarnic reverii albastre m-adună încă din neant!

Mai lupt cu mori de vânt urcându-mi privirea-n cerul arogant:
Zadarnic reverii albastre m-adună încă din neant!

În mintea încâlcită clipa o mai trăiesc perfid,
riscant:
Zadarnic reverii albastre m-adună încă din neant!

Cu suflet arvunit speranța o-așez ușor pe-un loc vacant:
Zadarnic reverii albastre m-adună încă din neant!

Trecând cu neputința vremii

Pun lespezi una peste alta pe viitoru-mi dinspre vest:
Trecând cu neputința vremii în enigmatic palimsest!

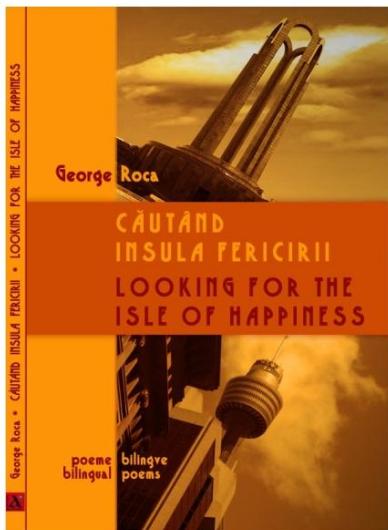
Îngrop cât mai adânc voința și-nălțătorul gând celest:
Trecând cu neputința vremii în enigmatic palimsest!

Mă înfior de necuvinte dintr-un limbaj străin,
funest:
Trecând cu neputința vremii în enigmatic palimsest!

Sting singur lumânarea zilei iertându-mi ultimul protest:
Trecând cu neputința vremii în enigmatic palimsest!

Climate literare

GEORGE ROCA... CĂUTÂND INSULA FERICIRII

Înțial voiam să mă opresc la o singură carte din „raftul” prietenului nostru de la Antpozi, dar este imposibil să scrii despre un volum semnat de George Roca fără să iei în calcul întreaga sa experiență și activitate în lumea literară contemporană.

George Roca este un ferment binevenit la decantarea vinului numit Literatură, odată ce se apropie de masa de scris, el se „îmbată” de-a dreptul cu bucuria de a descoperi frumosul din texte.

Generos cum puțini oameni am mai întâlnit astăzi, promovează talentele românești pe tot Mapamondul. Creator de reviste culturale, majoritatea în spațiul virtual, scriitorul care a plecat din România cu foarte mulți ani în urmă, dar continuă să trăiască cu dorul și patima rădăcinii de la care s-a rupt, este un talentat poet, traducător, eseist,

cu notorietate deja câștigată, dar și un jurnalist de cultură și prestanță.

S-a remarcat editorial cu un studiu istoric despre segmentul medievalului moldovenesc, scriind și publicând eseul de largă respirație „Arhitectura ștefaniană” („Dezvoltarea arhitecturii în perioada de domnie a binecredinciosului voievod Ștefan cel Mare și Sfânt”, Editura Carpathia Press, București, 2006). George Roca nu este istoric, este filolog de meserie, și are o experiență în marketingul cultural australian de aproape o viață de om. S-a documentat profund pentru a ne oferi acest studiu de valoare și pasionat cum îl stim a reușit să ne ofere această carte cu aură de istorie veche, și să ne demonstreze că, atunci când îți dorești ceva cu adevărat, reușești, chiar dacă te afli la peste 16 mii de kilometri distanță de țara strămoșilor.

„De vorbă cu stelele” volumul 1 și 2 (Editura Anamarol, București, 2010 & 2011), sunt două cărți voluminoase, a către 300 de pagini fiecare. Scrise în limba sa maternă, română, au adunat între copertele acestora 46 de interviuri cu personalități românești din șapte țări, de pe trei continente,

Melania CUC

interviuri extrem de interesante. Aici se vede clar șarmul personal, delicatețea dar și siguranța de sine, cultura dobândită citind și trăind în medii difetite, dar și inteligența cu care se mișcă printre întrebările și răspunsurile devenite mărturisire. Autorul își croiește cu mare trudă întrebările deoarece mai întâi se documentează asiduu cu privire la persoana interviewată, voind să știe tot despre viața, opera, realizările și activitatea acesteia.

„Evadare în spațiul virtual” este un volum de poeme semnat George Roca, apărut în 2009, tot la Editura Anamarol din București. O carte care și-a avut locul ei în abordarea criticilor literari și care a intrat deja în conștiința cititorului. Scram odată că, această carte, este pentru autorul ei, ceea ce este Drumul Mătăsii pentru negostorii de mirodenii. Un spațiu real-imaginär, pe care poetul purcede călăuzindu-se după propria sa Stea Polară, când se află în țara natală în Emisfera Nordică a Pământului și după „Crucea Sudului” când se află „exilat” la Antipozi, în Australia. Poemele cu iz de amintiri din copilărie, cu ecouri prefăcute în sintagme

Climate literare

lirice, sunt ușor de citit și sunt potrivite și pentru a fi recitate într-un loc unde prietenii se adună și își deapără firul vieții în fața unui pahar cu vin... de Busuioacă de Bohotin. Un „florilegiu de poezie”, cum specifică poetul în subtitlul cărții, unde pe parcursul a 120 de pagini, ne transportă liric din spațiul virtual la antipodul copilariei sale și mai apoi la cel al cromaticii australiene. Mi s-a părut foarte simbolică oglinda sufletului și trăirea interioară a autorului George Roca în poezia „Nostalgie”. Parcă-l văd pe balconul casei sale din Sydney, căzut pe gâduri... într-un zbor imaginar spre ținuturile natale, cu o lacrimă în colțul ochiului stâng... scrutând zarea printre glastrele florilor albastre de la Antipozi: „Reverie printre glastre/ Admirând florile-albastre/ Ca un pui de bogdaproste/ Care cântă a dragoste./ Gângurit de guguștiuc/ Mă-ndeamnă să mă duc.../ Să mă duc ori unde, aiurea,/ Să mă iubesc cu pădurea,/ Să văd o turmă de oi/ Păscând iarba în zăvoi/ Și un munte cu tichie/ De zăpadă argintie/ Să ascult frunza cum crește/ Și o vorbă-n românește...”.

În anul 2013 revine la editura Anamarol și publică o nouă carte. Titlul acestei „Căutând insula fericirii/

Looking for the isle of happiness”. O carte de poeme bilingve. Venise vremea să-și facă cunoscute versurile și cititorilor de limbă engleză. Am ales din paginile acestui volum, un singur poem, cred eu edificator pentru modul în care George Roca intră în relație cu Poezia, pentru starea aceea inefabilă ce te bântuie ca om, și căreia îi spunem simplu: Talent. Talentul nu se măsoără nici la metru, nici cu balanță, talentul este sau nu este, dar se simte deîndată ce, citind un text, simți fluturi în stomac. Să fie dragostea? Dragostea de viață, de frumos, de oameni.

„Mi-am insușit tehnica lui Crusoe!/ Am alungat poștașul,/ am încuiat ușa cu trei lacăte,/ am scos din priză telefonul și televizorul,/ mi-am băgat vată în urechi/ și incet, incet, am tras obloanele peste ochi./ Acum stau liniștit și cuget/ pe insula mea pustie/de la etajul trei./ Ca și Robinson am și eu cățiva prieteni/ care nu mă deranjează:/ Vineri, Sambătă, Duminică,/ Luni, Miercuri și Joi./ A mai fost unul, Marți,/ dar m-a trădat pentru trei ceasuri rele!// Și ei sunt tot atât de tăcuți ca mine!/ Cu toții suferim de agorafobie/ (...)”(Singur)

„I acquired the strategy of Crusoe!/ I expelled the postman,/ I locked the door with three locks,/ I unplugged

the telephone and the television,/ I stuffed plugs in my ears/ and slowly, slowly, I pulled the shutters over my eyes./ Now I'm at peace and meditate/ on my third-floor/ remote island.// Like Robinson/ I also have a few friends/ who never disturb me:/ Thursday, Saturday, Sunday,/ Monday, Tuesday, Wednesday.// There was another, Friday,/ but he betrayed me/ for a black widow...// They're as quiet as me!/ All of us suffer from agoraphobia/ and want to be alone!/(...)”
(Alone)

George Roca nu ne bombardează prea des și cu prea multe texte proprii. El adună cuvintele precum albinele polenul, se bucură de ele și le transformă în poezii când le vine vremea. Poemele lui sunt destăinuiriri, revărsări ale preaplinului inimii. Poetul nu se complică apelând la filozofii teribiliste, nici nu este adeptul stilului bombastic, vulgar, care, zice-se că ar avea căutare în ziua de astăzi. Și cu toate acestea, George Roca, are destui cititori pe toate continentele. Care să fie secretul? Comunicarea! Modul în care știe să ne atragă, să ne vorbească despre o lume pe care, prin cuvintele lui, o recunoaștem ca fiind și a noastră.

Climate literare

George Roca este un om căruia îi place să împartă bucurii! Sunt convinsă că el are multe nopți albe... fiind veșnic ocupat, deoarece ține legătura cu mulți scriitori (mai mari sau mai mici) pe care îi promovează în revistele „

prietene” cu care colaborează. Astă îl face să se simtă mereu acasă, în România.

Am fost colegă câțiva ani cu George Roca în Redacția revistei AGERO Stuttgart. Atunci, și acolo, i-am admirat puterea de muncă, seriozitatea

și știința cu care reușește să-i dea culoare jurnalistică unui text oarecare. Și atunci, ca și acum, respect actul cultural pe care îl face fără odihnă, fără remunerație și fără să se plângă că în Australia lui este însingurat, sau că „acolo” este ... iarnă, când la noi e vară...

CUVINTE DESPRE LEONARD COHEN, CÂND SOARELE A INTRAT IN MARE...

Roni CĂCIULARU

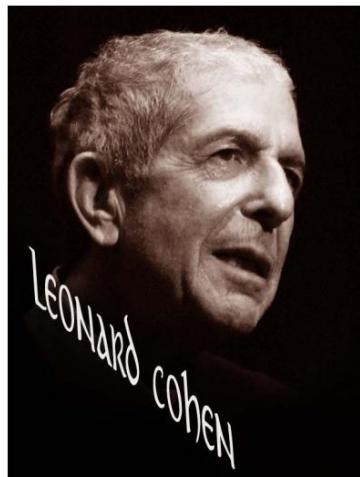

RONI CĂCIULARU

Tatăl său, domnu' Cohen, comerciant de textile, l-a vrut și pe fiul său, Leonard, tot în brașă. Se potrivea unui evreu, și nu se trăia rău de pe urma vânzării și cumpărării de stofe, pânzeturii, mătăsuri. Numai că Leonard Cohen era de o altă stofă. Poet, compozitor, romancier, desenator, cadru universitar, călugăr, iubitor de femei și de-mpliniri artistice, boem, nesupus, ambițios, trăitor după capul lui. Nu ducea paharul la gură, iar țigareta apare la persoana întâi. De fapt, omul este un monument artistic. Pe gustul meu, al tău, al oricui are măcar o fărâmă de sensibilitate și inteligență. sau la București, ori în Spania, sau

oriunde, nu uită fiorul de emoție adevărată pe care l-a încercat în contact cu arta acestui magician al artei muzicale și al cuvântului-poveste. La fel stau lucrurile chiar numai dacă urmărești la televizor (la noi, nu de mult, pe Programul unu) sau pe video, ori măcar pe eșantioanele de artă găsibile pe internet. Eșantioane, frânturi mai mici sau chiar mai mari de cântec și poezie, de viață, de esență, de iubire, de resmnare și speranță, de sugestie, de adevăr...

Înalt, condescendent, modest, parcă ușor vinovat de un lucru bun, e lavios față de publicul său, cu pălăria-n mâna, la piept, cu capul plecat și ușor alintat – astă-i, pare că zice el, zâmbind, sunt un artist-bun, mai puțin bun, mă plăceți, sau poate nu, eu sunt al vostru, bucuros că mă acceptați, că mă apreciați, că mă adoptați. Mulțumește aplauzelor care-l fac fericit și-si sprijină ușor capul pe umbra decorului, într-o scenă nu prea luminată. Lumina vine pe ascuns, treptat, din muzică, din vocea care cântă într-un fel de recitare. Undeva el spune, într-un interviu mi se pare, că în

spatele fiecărui poem al său se află o chitară, iar în fața omului cu chitara există o femeie. Poemele lui Leonard Cohen sunt, fiecare, o poveste. O poveste sentimentală și îngândurată, scrisă cu cerneala sufletelor noastre. E poet, e compozitor, e cântăreț. Cântecele sunt de un sincretism armonios și distilat, esențial și diurn; cuvântul și melodia și ideea și sentimentele, lacrima și râsul, sunt într-o îmbrățișare simultană, gravă, constituindu-se în clipa electrocutantă, plină de placere și vis, de viață și melancolie.

Muzica lui Leonard Cohen este ca un asfințit continuu, un

Climate literare

răsărit în contra sens, fascinant în farmecul regresului învingător, o înaintare spre iminența destinului oricărui om. Este un asfintit lent, senin, împăcat cu sine însuși, regretabil și demn, împlinit și aureolat, cuminte și obosit. Puțin. Numai puțin obosit. Numai puțin dezamăgit. Numai puțin îndurerat. Dar străluminat de farmecul dăruirii de sine, de clipa când raza de lumină devine roșietică și melancolică și violetă, și păcat că e aşa de frumoasă și atât de repede, prea repede, trecătoare. Dar chitara și orga vibrează în subtext, iar poetul parcă spune: eu n-am trăit și nu trăiesc degeaba, vă dau bucuria simțământului că suntem oameni adevărați. Atâtă pot, atâtă fac. (Subtilă și orgolioasă modestie!).

Leonard Cohen e o muzică poetică el însuși, prin viața lui, prin opera lui, prin mesajul lui. Unele tonuri sunt social - individuale. „Toată lumea știe că acu-i momentul/ Toată lumea așteaptă semnul nevăzut,/ Toată lumea știe că cei buni au pierdut./ Toată lumea știe că jocu-i trucat,/ Săracu-i sărac și bogatu-i bogat,/ Ai o sansă la mie,/ Toată lumea știe.” („Toată lumea știe”, în traducerea lui Mircea Cărtărescu).

Acest preot-trubadur al unei religii proprii, închinându-se mai mult jurnalului său, decât oricărui text sacru – cum singur recunoaște - știe bine să spună ce simțim, ce gândim și nu știm spune. Vocea lui fermecător degradată, ca de fumător împătimit, e înfășurată pe vântul înserării, plutind printre noi, între șoaptă și poveste de bunic primăvăratec, are farmec unic și e mai frumoasă decât

însăși vocea lui de când era Tânăr și frumos, și iubit, și înșelat... S-a căutat pe sine permanent și, spre deosebire de atât de mulți artiști, s-a găsit pe sine, prin înefabilitatea nedesăvârșire a permanentei deveniri.

Trubadurul acesta vagabond, evreu canadian, ne bântuie sufletul cu chitara, cu vocea, cu prietenii lui artiști, cu pălăria pe ochi, pe nas, pe bărbie. În genunchie. Nu melodramatic, ci umilit și cufundat în mierea de penumbră a dăruirii de sine. și la aplauze, înflorește discret, cu capul descoperit, frumos și semit, nu negustor de stofe, ci ucigaș din dragoste.

Trebue să vă mai redau încă o poezie de Leonard Cohen. Trebuie! E-un farmec de aventurier, de nebun de iubire, iar el e-un pătimăș orbit de tot ce e mai frumos și bun pe lume: Femeia! Femeia iubită. Ascultați: „Am două bucăți de săpun,/ miroșind a migdale,/ una pentru mine și una pentru tine./Pregătește baia,/ Ne vom spăla unul pe altul.// N-am bani,/ l-am omorât pe farmacist.// Și uite un vas cu ulei/ chiar ca în Biblie,/ întinde-te-n brațele mele,/ îți voi face pielea strălucitoare.// Nu am bani./ La-m omorât pe parfumier.// Privește prin fereastră/ la prăvălia și la oameni. Spune-mi ce mai dorești/ Și-am să-ți aduc imediat.// Nu am bani./Nu am bani”. Leonard Cohen cântă, prin versurile lui de o viață, iubirea, eșecul ei, prietenia, trădarea, revelațiile religioase, spiritualitatea, sexul, puterea, neputința, acceptarea sorții, a vieții aşa cum e ea, bună sau rea. Leonard Cohen murmură melodice Omenescul.

Vagabondul întelept cântă parcă într-o tavernă. Sau chiar pe stradă. Citez din „Bogie Street”: „Un gât de vin, o țigareta/ și-acum o șterg din nou;/ mi-am acordat în chiciinetă,/ bătrânul meu banjou./ Sunt așteptat. E-un trafic des./ Dar loc tot mi-am găsit./ Eu sunt ce sunt, iar ceea ce-s/ e iar pe Boogie Street”. (Traducere de Șerban Foarță și Cristina Chevereșan).

Dar să nu uităm, la evrei, cine se numește Cohen este – după cum bine se știe - din vechea castă a preoților, a cohanimilor. Nici el nu uită acest lucru și-n muzica și scrisul său există un aer mesianic, tulburător, cu aură de supraviețuire. În fața a circa 50.000 de admiratori de pe Stadionul din Ramat Gan, pe scena înconjurate de pancarte pe care era scris „Pace” - în ebraică, în arabă și în engleză, Leonard Cohen a spus, adresându-se poporului evreu și lumii întregi, electrizând delirul fascinației: „Să te binecuvânteze Domnul și să te păzească!/ Să lumineze Domnul față sa peste tine și să te miluiască!/ Să-și întoarcă Domnul față spre tine și să-ți deie Pace!”...

Este „Urarea cohenilor”. Este o urare care pleacă acum, prin el, spre toți oamenii lumii. Cu liniște, în șoaptă, cu speranță. El o duce cu sine și o împarte întregii lumi, bună și nebună. Sensurile acestei incantații sunt adresate, în același timp, tuturor trăitorilor clipei globului pământesc... Leonard Cohen cântă, recită, dăruiește... În genunchie, frumos, copleșitor.

... Era noapte, târziu pe stadionul din Ramat Gan, dar soarele încă mai apunea.

Climate literare

TOTUŞI, sau POEMUL MARGARETEI ALBE *semnal*

Patricia PALEL

Parcul era atât de aglomerat la acea oră,
dar eu eram totuși, singură
stăteam pe una dintre băncile cu
vopseaua sărită,
și purtam o rochie roșie.
lângă mine, total neașteptat, se
așeză un domn
care purta o pălărie neagră
dar continua să fie liniște,
totuși.
în depărtare, am zărit o fetiță
blondă, ce din neatenție,
probabil,
a strivit sub picior o margaretă
albă.
în același timp, câteva păsări
desenau linii negre
pe cerul albastru.
Parcul era aproape pustiu la
acea oră,
dar eu parcă simțeam că nu am
loc, totuși.
stăteam pe una dintre băncile cu
vopseaua sărită,
și purtam o pălărie neagră.
lângă mine, se afla o frumoasă
domnișoară
ce purta o rochie roșie.
zgomotul continua să mă
deranjeze, totuși.
în depărtare, am zărit o fetiță
blondă,
ce în mod intenționat, cu
siguranță,
a strivit sub picior o margaretă
albă.

în același timp, câteva păsări
desenau linii negre,
pe cerul cenușiu.
Parcul era atât de rece în acea
perioadă a anului,
dar parcă eu nu simțeam frigul
acela, totuși.
Eram o fetiță blondă, ce stătea
prin apropierea
locului de joacă pentru copii.
În îndepărțare am zărit,
un domn care purta o pălărie
neagră,
alături de o domnișoară
frumoasă,
așezați unul lângă celălalt,
pe una dintre băncile cu
vopseaua sărită.
Eram neatentă, însă mi-am auzit
numele strigat
de cineva, totuși.
M-am întors brusc, și astfel,
din pură neglijență și grabă,
am strivit sub picior o margaretă
albă.
Și nu am mai putut-o salva, iar
cele câteva păsări
ce desenau linii negre pe cerul
colorat,
începură să mă certe aspru.
Parcul părea atât de micuț de la
acea depărtare,
dar noi continuam a zbura,
totuși.
Cu greu reușeai a observa,
printre pene și aripi,
faptul că pe banca a cărei
vopsea sărise,
stăteau doi tineri,
un domn ce purta o pălărie
neagră,
alături de o domnișoară
frumoasă ce purta
o rochie roșie, asemenea
obrajilor ei,
iar degetele lor erau strâns
înlănțuite acum.
Zăream de asemenea, cumva,
și o fetiță blondă,

ce ne privea cu atenție,
și care din neglijență, a călcat
cu piciorul,
o margaretă albă.

Noi? Noi eram câteva păsări,
ce desenau linii negre,
pe cerul nesfărșit.

Parcul era plin de oameni
grăbiți, indiferenți
și nepăsători, în acea clipă a
mortii mele.

Dar eu nu m-am putut clinti,
totuși.

In depărtare exista o bancă ce
avea vopseaua sărită,
pe care stătea un domn cu o
pălărie neagră,
ce o săruta, acum, pe
domnișoara frumoasă
înbrăcată într-orochie roșie.

Câteva păsări desenau linii
negre pe cerul imens,
intimidant, atotputernic,
și deși cu pene plouă,
ele nu își opresc zborul
furtunos, totuși.

O fetiță blondă sare și se joacă,
este confuză, dezorientată, și
totodată, fascinată
de păsările călătoare,
și odată ce acestea se
îndepărtează, a mea viață
se scurtează rapid.

Căci din pură neglijență și-n
grabă,
sunt prea neimportantă pentru a
fi observată,
și prea fragilă pentru a fi
salvată,
sunt prea neînsemnată, pentru a
fi un simbol,
și parcă, totuși...
Sunt

Sunt o margaretă albă,
Strivită sub picior, într-un
infinit
de dureri, și într-o furtună de
petale,
respirând pentru ultima oară,
sub tălpile tale.

Sunt frântă, în final,
și-n ziua morții mele.
Totuși ...

Secretul Piramidei

Luca MARTIN

DEBUT LITERAR

d
e
b
u
t

l
i
t
e
r
a
r

Ziua 1 - Prima crimă

Era o seară linistită, poate prea linistită. Se simțea o adiere ușoară. Muzeul din Birmingham era înconjurat de o beznă și o nesiguranță absolută. Singurul paznic, Leonard, stătea la intrarea muzeului. Îi era frig, doar era în decembrie, anul 1940.

Nu ningea, dar zăpada părea tot mai mare pe minut ce trecea. Leonard se gândeau la familia sa. Îi cumăparase fetiței lui păpușa de mult visată, iar iubitei sale soții, o haină din blană autentică. Leonard avea un suflet bun, pentru că mereu mergea la biserică și mereu dona nevoiașilor. Era un om extrem de intelligent. Toți îl iubeau, iar cât despre pietenii săi, aceștia erau cât stelele de pe cer. Încă 6 zile și își lăua concediu, pentru a fi împreună cu familia sa de Crăciun. Aceste vise îi năpădeau mintea. Ca oricare om care lucrează în tură dublă pentru a-și întreține familia, obosise. Pleoapele îi devineau din ce în ce mai grele. Mulți dintre voi deja știu ce avea să urmeze: Leonard, adormi.

Umbrele din laterală muzeului devineau tot mai mari, apărând de nicăieri trei siluete foarte mari.

-Stuart, franghia!

-Da, șefu'!

-Să ne grăbim, nu vreau să fim prinși. Dacă furăm acel cristal, vom fi răsplătiți regește. Cele trei siluete erau în mai puțin de două minute pe acoperișul muzeului. Coborâră ca niște fantasme și ajunseră înăuntru.

-Uite! Spuse cu bucurie Jasper.

La un pas de ei, era marele cristal Violette. În valoare de două milioane euro. Hoții se apropiară ca niște feline însetate, luând cristalul.

Exact în acel moment alarma porni. Deși paznicul, Leonard, fu foarte rapid, ajunse în camera cristalului la puțin timp după ce hoții erau deja în aripa de vest a muzeului. În mai puțin de două minute, întreaga clădire fu înconjurată de civili curioși, de polițiști, chiar de medici. Doar un echipaj nu venise: pompierii. În acel moment, neașteptat și surprinzător chiar și pentru mine, autorul: Leonard ieși că și cum ar fi văzut o fantomă. Cu puțin după ce ieși din clădire, aceasta izbucni într-un foc imens. Leonard fu aruncat de impact pe jos. Zacea inconștient.

Acesta se trezi în spital, abia după cinci ore, în care dansase cu moartea.

Ziua 2 - James

James, un detectiv impresionant de talentat. Avea

doar 24 de ani, și deja avea o casă ba chiar și trei mașini.

Servise în armată timp de patru ani, și acum, exact când izbucnise razboiul, el ieși din gradul său de sub-ofițer. Fu rugat să revină în armată, dar acesta refuză, dorind să stea cu familia sa. Avea un fiu, abia născut, pe care îl chama Albert. Acest micut cu inocenta și gingășia sa mereu îi facea viața mai frumoasa lui James. Soția sa, Angeline era o soție ca oricare alta: perfectă. Avea niste ochi mici, ca doi nasturi negri, și o privire ageră, dar totuși iubitoare. Se căsătorise cu James de doi ani. Avea și ea o slujbă: era secretara prim-ministrului. Familia aceasta nu se putea declara mai fericită, pană într-o seară, când James a fost chemat degrabă la serviciu.

Ziua 3 - Investigația

- James! Mă bucur să te văd! Ce-ar fi să iei un loc.

Acesta era Steve, șeful, și totodată cel mai bun prieten a lui James.

- Îți dau un mic caz. Cred că ai și auzit de el...acela, cu explozia din muzeu. Ai puțină grijă. Am auzit că e necurat ce s-a întâmplat acolo. Cred că vei găsi tu ceva... explozia a fost acum o oră.

- Îl accept!

- Ești sigur? Bine, dacă spui tu. Poți începe chiar de

Climate literare

acum investigațiile.

Așa cum a zis Steve, am început investigația cât mai curând.

M-am dus la spitalul unde era Leonard, să îl întreb dacă văzuse ceva.

- Cum să nu? spuse el. Am văzut cu ochii mei trei bărbați înalți. Înainte de a ieși din clădire, au lovit de trei ori cu un ciocan una dintre țevi. În acel moment am fugit.

- Nu îți amintești nimic altceva?

- Nu, îmi pare rău.

- Nici măcar cum arătau, sau pe unde au ieșit din clădire?

-Îmi pare rău, absolut nimic. Ti-am zis deja. Era întuneric, nu le-am putut desluși fețele. Parcă au ieșit din clădire pe ușa laterală a muzeului. Au luat diamantul Violette, apoi au fugit... dar uite, cred că am o poză cu unul dintre ei.

-Mulțumesc! am spus, luând poza, fără să întreb de unde o avea.

Fără alte întrebări, am mers direct la muzeu, mai degrabă la ruinele acestuia. Am încercat să găsesc locul fostei uși laterale, și ce să vezi? În zăpada groasă se puteau zări de la o poștă niște urme mari, adânci. Le-am urmărit, până acestea s-au oprit, parcă întrând într-un bar. Am intrat și eu acolo. L-am întrebat pe barmanul de acolo dacă recunoaște omul din poza pe care mi-a dat-o Leonard. vorbea cu mine din prima

Omul nostru se miră nespus de mult.

· Uite, îmi șopti el , îți spun tot ce ai nevoie, polițiștule, insă, dacă îmi dai parale și nu puține.

Uram modul cum clipă. Scuipa în timp ce vorbea, avea o voce groasă, ragușită.

Dar nu asta conta. Conta că știa măcar ceva. I-am dat banii și acesta începu să-mi vorbească.

- Bun. Uite, îl cheamă Wally. Tipul ăsta e un hoț, hoț de meserie. El a furat cristalul Violette dar nu stiu pentru cine. Are propria bandă. Acționează după ordine precise, ținte bine definite și nu în cele din urmă pentru oameni foarte influenți. Am aflat că urmează să spargă un magazin de bijuterii în seara asta. Asta e tot, mai mult nu stiu

Acesta luase deja un pistol în mâna. Vru să mă împuște, dar am fost mai ager, și l-am lovit peste mâna, pentru a mă apără încât pistolul lui căzu descărcându-se pe podeaua barului. Am scos repepe pistolul, și l-am împușcat în umăr. Atunci începu o bătaie pe viață și moarte. Toți cei prezenți acolo au sărit pe mine pntru a-și apăra liderul, pentru că mi-am dat seama în acele momente că nu era doar un simplu barman. Am omorât căiva, iar apoi am fugit, pentru a nu se crea un scandal și mai mare. Barul era deja înconjurat de polițiști. Le-am arătat insigna, pentru că în goana mea am observat intenția unuia dintre ei că voia să tragă.

Ziua 4

Am asteptat toată noaptea în locația unde urma să fie spart magazinul de bijuterii. Nimic... până la ora

trei noaptea, când se auzi un sunet strident și repetat. Acest sunet devinea tot mai puternic și mai mașină intră cu putere prin peretele de sticlă al magazinului. Trei bărbați ieșiră din mașină și începură să ia toate bijuteriile într-o mare grabă. Abia după două minute aceștia mă observă.

-Cine ești? Ce vrei? Întrebă unul dintre ei.

I-am răspuns:

- Sunt aici să te duc la inchisoare.

- Și cum te aștepți să faci asta? Nici măcar pistol nu ai, spuse rânjindu-se la mine.

În acel moment, mașinile de poliție înconjură magazinul.

· Dar nu am un pistol, am mai multe!

În acest astfel, i-am prins pe făptași. Ei au fost interogați ore în sir, iar în cele din urmă, s-a dovedit, că ei au furat cristalul după cum am zis. Cazul a fost închis, dar ceva nu ieșea la capăt. Unul dintre ei, Stuart, a spus ceva, de genul, că nu s-a terminat. Nu, nu se referea la răzbunarea pe care o promite orice hoț prins și întemenițat. A spus ceva despre un om din afară, un om sus pus, influent, deloc cunoscut, un om care are tot ce îi trebuie pentru a-l dezlanțui pe Anubis, aproape tot ce îi trebuie. Când hoțul rosti acele vorbe Steve, șeful și prietenul meu cel mai bun, care era lângă mine, mi-a spus ferm, fără să schițeze o grimasă:

- Să nu îl crezi... minte. Asemenea lucruri se întâmplă în basme. Cazul e închis, și gata! Felicitări! Te-ai mișcat mult mai rapid decât mă așteptam. De altfel am știut că fac o alegere bună chemându-te pe tine să te ocupi de acest caz.

Climate literare

Ziua 5 - Cercetarea

Vorbele hoțului îmi răsunau non-stop în minte. Nu mă puteam gândi la nimic altceva. Am stat până noaptea târziu să caut ceva despre invocarea lui Anubis. Spre dimineață am gasit:

" Pentru a-l invoca pe Anubis, se crede că, trebuie ca Bastonul lui Raa și cristalul Violette să fie puse una langă alta. De asemenea trebuie spusă și o incantație de nimeni știută. Cine va reuși să găsească încantația și cele două artefacte, va avea tot aurul egiptenilor, însăși Anubis îl va da celui care intrunește condițiile. Zeul poate fi oprit doar dacă se va rupe Bastonul lui Raa."

M-am speriat la auzul acestor lucruri. Stăteam în cumpănă: să cred, să nu cred. Oricum Steave cred că avea dreptate. Eram prea obosit și eram convins că am pierdut timpul degeaba. Am încercat să adorm, însă descoperirea nu-mi dădea pace. M-am ridicat în capul oaselor- era de acum clar: următoarea țintă acestui om din afară, care-o fi el, era Piramida Magului, singurul loc în care putea fi găsit acest baston.

Mi-am lăsat copilul și soția dormind, i-am sărutat ușor pentru a nu-i trezi și am luat primul tren care ducea întracolo.

Sper să nu mă înșel...eram convins că mă înșel, însă ceva nu îmi dădea pace.

Am intrat în piramidă, singur. Știam că dacă totul e adevărat, și nu e doar un basm de adormit copii, şansele de supraviețuire sunt aproape zero, dar aveam de gând să aflu acest secret, în cazul în care

acesta chiar există.

Am căutat în fiecare încăpere, sfidând moartea (de parcă ea există pe undeva), până am ajuns în camera comorii. Acolo era ... Steve! Aceasta se uită la mine și râse...

- Văd că m-a i descooperit detectivul! Ți-am spus că aşa ceva nu există, te-ai încăpățanat, cu încăpățanarea-ți caracteristică. Ei bine, felicitări pentru perseverență, însă e prea târziu.

Acesta avea împreună cristalul și bastonul lui Raa. În acel moment o lumină mare se ivi. Steve rosti niște cuvinte ciudate, alambicate, bolborosite, necurate și statuia lui Anubis prinse viată, exact cum scria în carte.

Ziua 6 - Final

Anubis se ridică în picioare, și întrebă:

- Ce să fac pentru tine pământene?

Steve spuse:

- Ucide acest om, după care dă-mi căt aur vreau! și arată spre mine.

Am alergat spre a mă ascunde, dar fără folos. Cum citisem, trebuia să rup bastonul pentru a rupe și această vrajă.

Am alergat spre Steve, cu Anubis după mine. Am luat pistolul, și l-am împușcat pe Steve, am luat bastonul, l-am rupt, și vraja se rupse. Din păcate pentru mine, Steve nu murise, abia ca l-am împuscat în umăr, ca dovdă că se ridică spre mine și spuse:

-Netrebnicule! Am să îți arat eu ție! Din cauza ta razbunarea mea nu poate fi completă! Urma să te ucid pe mine, și pe toți!

- Dar de ce? suntem cei mai buni prieteni!

- Tu mereu ai fost

ocotit mai bun! Tu, un subaltern! Dar am să le arăt tuturor, că eu, eu sunt cel mai bun! Crezi că ai rupt vraja? Anubis, ridică-te!

Anubis se ridică, lundu-mă între mâini și spuse:

-In Iad te duci, unde eu sunt stăpân!

Deschise un portal, și mă aruncă în el. Tot ce am mai reușit să percep era cum portalul se închise și m-am văzut blocat de viu în lumea morților... fără ajutor... fără nimic...

EVOCARE

Mihai Gabriel
POPESCU

In seara-ceea de sidef
târzie

motanul moțăia discret
sub bolta vietii
sinilie.

Țesut din gânduri
și priveghi
pătruns de un parfum secret
de tei, de origan și de glicine
revine gândul desuet
în mine.

Caut în coduri
răspuns la mia de culori
și la minciuni
în dup-amiaza toropită
de București plin de umori
și de iubiri.

Tăcere peste tot
și doar visare
și temeri lungi pe bulevard
când trece prim-ministrul
prin haznale.

Climate literare

Păsește lin, unele amintiri dorm încă!

Mihaela Loredana MUŞETESCU

Sunt fraze pe care le-ai rostit cândva și le poți reproduce cu acuratețe peste ani mulți. Una dintre ele este cea pe care am spus-o, verbal sau nu, când aveam cam 25 de ani și cred că ghicești ce poate fi... era aceea cu "lasă, am timp, mult timp!" Am timp și acum, numai că felul în care spun cuvintele este altul, mai resemnat, și, de multe ori, mă întreb ce semn de punctuație să pun. Nu e mai potrivit un semn de întrebare? Aroganța și siguranța de atunci au fost înlocuite de neliniște, de zbucium, de îngândurări repetitive. Nu vreau să fac o dramă din asta, nu vreau să risc să cad în patetic lamentându-mă la 42 de ani. Totuși, am mult, mai ales când te gândești cum și când au trecut... Am clipe de viață și trăiri alături de alți oameni ce mi se perindă cu o precizie și o luciditate de peliculă, dar am și momente care s-au dus ca un fum, învârtindu-se ca într-un carusel, amețitor, rapid și inutil... Am un nuc în fața blocului, ce-și întinde crengile până la etajul la care stau. Săptămâna trecută era înfrunzit, astăzi nu mai are decât câteva frunze răzlețe. Chiar le vedeam desprinzându-se și picând uneori. Așa simt eu perioada aceasta între adolescentă și maturitate. Am fost, între anii aceștia mulți, o frunză în bătaia vântului, ce a căzut cât ai clipi, brusc, trist, fără sens. Știu ce am făcut pentru mine în fiecare an de atunci încoace, pentru renaștere, însă nu văd rostul, pentru ce am evoluat?! Pentru ce înaintez în vîrstă foarte informată, documentată,

oarecum "doctă"? Pentru cine mă pregătesc atât? Dumnezeu mă știe de mică, fix ca pe oricare, pot să fiu și mai prostuță în fața lui, nu înseamnă că-l iubesc mai puțin, iubirea nu e condiționată de inteligență. De ce învăț, de ce citesc, de ce mi-e foame întruna de cuvinte? Bani buni nu se fac din asta, trebuie să fii genial să dai o lovitură, deși, la ce bestseller-uri sunt pe piață, poți să fac lejer o încercare. Știu că e imposibil din punct de vedere fizic să trăiești zi de zi cu adrenalina stimulându-ți mușchiul cardiac, la intensitate maximă, pe cai, în vâltoarea vieții. Poți încerca să captezi totuși aceste clipe când apar, să fii pe fază,adică. Știu să râd, să zâmbesc, să respir adânc. Știu că pe măsură ce clipesc, toate momentele trec, imprimându-se sau nu pe retină, alcătuind filmul care mâine va începe cu ieri... am râs, am zâmbit, am respirat adânc și am scris sau nu despre toate acestea.

Știu că deși am un telefon mai performant decât anul trecut nu vorbesc mai des cu prietenii, nu fac mai multe poze sau filmulețe cu el, nu mă joc ceva instructiv și nu din cauză că nu mi l-aș fi dorit, pur și simplu cred că îmi dau singură timp lăsând totul pe un mâine nedefinit. Invitat la o emisiune Tv, Cătălin Botezatu constata, oarecum dezolat, că tinerii de azi nu își fac planuri, nu au ținte definite și scopuri clare, ei trăiesc momentul și atât. Așa este. Dar, eu întreb - într-o lume atât de nesigură, cu un viitor incert, într-o țară care confundă tupeul cu curajul și își îndepărtează valoarea

autentică, ce repere să ai, ce modele să urmezi, ce plan să trasezi? Eu nu trăiesc pe repede înainte, ca regulă, dar dacă trebuie să accelerez o fac. Așa se trăiește acum, se măñâncă pe fugă în fața televizorului sau lângă computer, se fac temele repede și calculele aritmetice cu calculatorul (pe ascuns, să nu mă prindă mama, care amestecă în ciorbă), se iau pastile la indicațiile farmacistului (care încurcă locația veziciei biliare cu aceea a splinei, lui O. i-a spus o tipă că fiera e în stânga!) și multe alte anomalități pe care nu poți să nu le sesizezi. Dacă așa se trăiește acum, nu mă opun, nici nu ader, ci doar mă port natural, cu multă înțelegere de sine. Și dacă eu, prin prisma educației primite, a autoeducației, a experienței de viață de până acum, fac ce trebuie și totul este bine cu mine și cei dragi, atunci îi voi mulțumi lui Dumnezeu și voi continua să merg pe drum, cu sau fără un plan. Trăiesc acum și deja este momentul trecut. Nu există clipa prezentă, trecută, viitoare, viața e formată din trăiri, simțiri, sentimente. Timpul este un reper, doar care te ajută să faci puțină ordine. Un semn de orientare care pe mine mă împiedică, mă rănește, mă estompează, dându-mi uneori însă și dovezi de prietenie. Sper să nu fie cel mai fals amic al meu!

Climate literare

**IOAN VIŞAN: UN ROMANCIER MATEMATIC-SISIFIC,
ZIZIFIC - POVESTAŞ...**

-Micro-comentariu la o trilogie romancieră –

Gandy Romulus R. GEORGESCU

continuare din numărul trecut

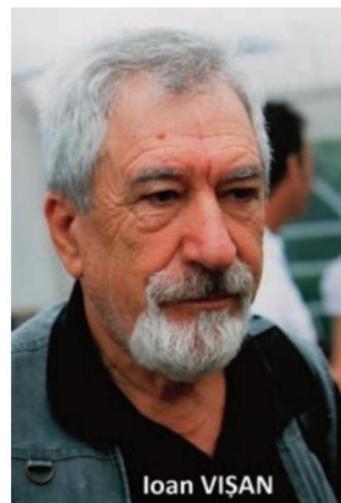

Gandy Romulus R. Georgescu Cu toate acestea, FEMEIA SA, în caracteristicile realizării EI scriitoricești, rămâne Una de extracție mentală, de confesiune fictiv-lucidă, ca o ispășire-mărturisire a nefercirii celui ce a creat-o. Nu știu dacă și aceasta face parte din JOCUL SCRIITURII - creației sale, dar, empatic, mi-e este evidentă o anume bravare aparent sistemică: anume, aş zice: Singurătate „măreată” (hristic-jertfelnică de schimnic?! - parcă: nu!) prin carele scriitorul, în planul său trăiristic: se autosituează, de fiecare dată, paradoxal?! în opoziție (fie și i d e a t i c ă !) tocmai cu forma/realitatea de Femeie-parteneră, Femeia-cuplu, Femeia-erotică... Femeia căreia el însuși i-a dat viață prin propriul scris-înscriș. Realitate sau vechi „truc” scriitoricesc?!

Certă este: căutarea. Caută (și descrie convingător această-aceste căutare-căutări!), dar, tot atât de cert: pur și simplu nu trăiește fericirea întâlnirii (Fatalitate?! Sau e de vină o societate sau alta: comunistă/capitalistă?!) nici

măcar cu acea Femeie-Suflet-Pereche definită azi, în zilele noastre, mai mult zodiacal-balnă, luată de niciunde, nicicum. De aceea, poate, se mulțumește doar cu jocuri-ludisme (auto-create, ale unui dat relevat?!) - dureroase sau terapeutice?! Si, tot de aceea, dar cert de astă-dată: toate romanele Vișaniene devin treptat-treptat: O Metaforă, aparent simplă (ca atare sau în sine?!), dar NU a eticii-caracterologice (precum la un Mircea Horia Simionescu, spre un singur exemplu: care l-a citit pe autor în primul său roman: Cușca elastică!), ci mai degrabă Una a Gesticii Umane cu Tema ei creaoare -, Singura, pare-se, capabilă să-i aline-vindece „rana” provocată de conflictul dintre: Căutarea instinctuală și ne-Descooperirea Fericirii Spiritului său (Nu-i deloc, El - IOAN VIŞAN! - un Fericit ca Apostolul Toma carele îl „Atinge” pe Dumnezeu-Fiul și pe când Acesta devenise numai Spirit-Divinitate!).

Îi rămâne totuși ceva de soiul: enorm-împăciuitor, prudent-consolator, o resemnare (dar și ca simplă reînsemnare nominală: Ioan Vișan!) bravă cu sine, anume: prin formula scrisului său dobândește (fie și numai pentru clipa-Eminesciană: clipa cea repede! Si tot e ceva, dacă nu cumva e: TOTUL, tot ce-și dorește, adică!), dobândește ce! Un Ce anume: Un strop de Serenitate. Ceea ce pentru o Ființă Umană, viețuindă în

Ioan VIŞAN

genere sub Povara tuturor limitelor sale inerente: nu-i deloc de coela, ci dimpotrivă: pentru un artist (Ioan Vișan!) este totul fiind: FORMA R E N A Ş T E R I I c e r ș i t e permanent fie ea binevenită și în chip perfect-iluzoriu precum la EMINESCU în „Oda” în metrica-i antică: „Nu credeam să învăț a muri vreodată; / (...) Vino iar în sân, nepăsare tristă; / Ca să pot muri liniștit, pe mine / MIE REDĂ-MĂ!”. Căci până la urmă nu-i FEMEIA SA (a d-lui scriitor IOAN VIŞAN - din toate cele trei romane ale sale!) una cvasi-Similară cu FEMEIA LUI EMINESCU din celebra-i, geniala-i postumă: „Femeia?... măr de ceartă”, adică ACEA FEMEIA din toată fibra și esența celor 88 de versuri în silabica 14/14, bașca titlul reprodus din varianta Opera Poetică, Antume - Postume - Traduceri (Editura Polirom, Iași, 1999, 2000, 2006, ediția a II-a revăzută, îngrijită de Dumitru Irimia!)?! Pentru cine citește cu Atenția Mărită (orice

Climate literare

Fată/bine se mărită / Dar cu Atenția-ntr-o-doară / Orice băiet prost se-nsoară!) ambele scrieri: NU, nu poate fi „altfelius”, căci după Biblie cu Vechiul Testament („inspirat” major din Epopeea Sumeriană a lui Ghilgameș în: GENESIS ECLESIAST și toate cele din EL!) și Noul Testament (cu Toate Cele, inclusiv Apocalipsa și eliminatele Apocrife!). EMINESCU a REÎNTEMIAT-STATUAT Universal FEMEIA precum un Sisif-Zizific a-Femeiat.

Căt p r i v e s t e personajul-central, BĂRBAT: acesta este evident (și poartă ca atare Marca, individualizarea lexico-semantică!) în Trilogia Sa (*Atenție-avertisment*: AŞA o văd eu pe această scriere în trei titluri ioan-vișaniene. EU, autorul acestui micro-studiu poetical-criticist-amical, fie și în pofida tuturor celor care au mai scris sau a tuturor celor ce vor mai scrie despre acele 3-trei - romane semnante: IOAN VIŞAN!), „un EU” - narativ-exteriorizat, un pretext al sinelui! Sau, ușor detectabil, cel puțin cu pretenții și intenții care premerg toate per acest sens! - „un EU” (fie și un Alter-Ego, dar, iarăși atenție, NU pe toată desfășurarea scrierii sale, deoarece pe o semnificativă întindere EL = „EU”-ul acesta devine și unul propriu, frust-realistic!) carele, din punctul de vedere al manifestării și al atitudinii scriitoricești este caracterizat prin atributile-calificative indubitable de: omniprezent-ubicuicabil chiar, dominant autoral... dar etalat (uneori în manieră ostentativ-reliefală! tot pe un ton de natură confesionistă, ontologică-obsesivă).

Chiar și când apar ceilalți Bărbați (pot fi lesne taxați ca totuși: aşa-zisii!), personaje concepute-relatațe, implicate și clar distincție de EUL-narativ (apariții cam *rara avis!*) - nota bene: și acești „bărbați” sunt aduși-induși tot dintr-o proiecție presantă-apăsătoare, persuasivă a EULUI - narativ, autoral. Si culmea unei simetrii-asemănări și Ei (Bărbații - EU!) deplâng aidoma (Femininelor!) litanic: o anume Soartă-Destin cu OGLINDA VIETII aburindă până la a deveni mată ori spartă până la a deveni o mâna de cioburi anoste, dar - și totuși argintânde! - însă, vai: inutil și de și din nimic, deși nu sunt deloc descriși ca „lîjnî celaveka” (oameni de nimic!), oameni fără însușiri musiliene („arși” de Hitler!) sau niște paria-exclusi din castele budhiste, ci mai abitir ne sunt „filmați-pozați” în postura de victime ale sistemelor social-politice opresive-represive, stigmatizați de unformatizarea animalică-orweliană! - atmosfera „mișcărilor amintind cumva de notațiile tolstoiene, gib-mihăesciene (din Dona Alba - YAPSILANTI, Rusoaica...), dostoievskiene - celiniene: pe-alocuri și doar pe-o rază de GÂNDIRE, p-un bob-zăbavă.

Că Motivul-temă obsesivă a „simbolisticii” cu OGLINDA ia forme ușor-paroxistice, mă justifică într-o aceasta descrierea la Propriu-„figurat” în Scena Litorală (mai sus amintită!) din care reproduc un fragment-argumentativ, demonstrativ. Iată-l: „... apoi ne-am văzut amândoi într-o Oglindă, nu-mi explic... chiar tu mă chemai spre Oglinda aia, până-n pânzele albe aș fi alergat

într-acolo, iar fuga mea spre tine era bine chibzuită... era acolo un loc în care visam să te chem. Să facem dragoste... era goală pușcă... pe stabilopod, Eu o sărut pentru idee și dau s-o îmbrățișez spre a o pătrunde între coapsele-i întredeschise ca o floare la ivirea Soarelui, dar îmi pierd echilibrul și cad cu Ea în apă... tresar...”.

Ehei, unui cetitor avizat (cum mă și cred Eu: Gandy Romulus Georgescu!?) i se naște fulgerător întrebarea: Care-i motivul acestui „tresar” din final de fragment?! E cuva același din LACUSTRA bacoviană?! Și-i venit pe unda Apelor Litorale din fragment sau pe unda Luminii din cele OGLINZI tot invocate în textul citat?! Și-s Oglinzi de Fata Morgana sau sunt Oglinzi de-adevăratele?! Ce „POD de la MAL” a uitat de-atât îngrijorat POVESTAŞUL NOSTRU (alias Ioan Vișan, desigur!) în NOUA MEA (a Lui și numai a Lui, implacabil, căci nu i-o poate lua nimeni din Cuget și Simțiri, nu?!?) CAPCANĂ-REGRETUL! - să-l tragă?! Sau, mai limpede, pe ce POD a uitat Ziziful Nostru să-l tragă precum George Bacovia în capodopera sa?! Și, mai ales: de ce trag clopotele, DOM' VIŞAN?! Și de ce ele în tot și în toate trezindu-i („tresăindu-i”?) doară: REGRETUL?!

Poate că din cauze precum:

Toate „Ele”-le = „EA” ioan-vișaniene, fie cele din CUȘCA ELASTICĂ (I. Femeia: „Z”, Doctorița MIHAELA Adriana!), cele din CAPCANE PENTRU OCHI DESCHIȘI (II. GEEA, sofia s.a.), ori Această Erotică GEORGIA STROESCU (din III. NOUAMEACAPCANĂ -

Climate literare

REGRETUL!) sunt apariții, forme feminine de la bizare spre ciudate și invers, figurine-Pozale: întru toatele mai mult de natură mentală vs. reală - sunt proiecțiile artistice-imaginative, plăsmuirile ieșite-rupte din Fondul Aperceptiv-sincer al Copilăriei sale. Și NU cred că trec de la o Analiză și percepție până aici! - sper) la o Psiho-Analiză de tip jungo-freidiană - adăugând în mod expres că: E vorba de o Copilărie marcată ireversibil de Așezarea-Ființarea în „arealul-Arhetipal” adiacent deschis: de Copil al Câmpiei Bărăganului, a Titului (în speța cea cu BUCUREȘTIUL ca un CRONOS - poate de-aici provin și GEEA și GEORGETELE sale! - veșnic înghițitor de propriile creaturi cu Geia Sa - și periculos de prea-aproape și strivitor deaproape pe Minte și Suflet!) - adică de o Copilărie similară cu

a mea (GRRG), de unde și doza de subiectivism evident pe această observație. Aceasta-i arma secretă din care provin scriserile sale, confesiunile-mărturisiri „traduse” în moartă-vie literă de Carte-Cărți înscrisă-scrise. OGLINDA acestei Câmpii „l-a lucrat” până și pe El, Bărbatul-EU (în sensul ei evocat de mine: aburindă/spartă!) de-atâtă încât notează (În EU/pag. 14 - Cușca elastică!) meditativ-sentențios: „În rest... fluviul civilizator nu este deloc limpede prin părțile noastre, dar, mă rog, asta e!... E luni dimineață. Îmi studiez cu atenția cercanele. OGLINDA ESTE UȘOR DEFORMATĂ. Pungile de sub vechi prezintă câteva cute”.

Ei, ce nu-i limpede în Ecuație - când însuși scriitorului totul i se infățișează foarte-foarte limpede (?!). Aici (EL!) se vede într-o oglindă carele îl deformează, Ea

(oglinda) pe El. Știe că și reciproca-i tot atâtă de valabilă: s-o deformez EL pe EA! Dar: nu recunoaște, de frică. Alternativa aceasta îl sperie, O alungă?! Sau preferă să se privească mai abitir într-un BULGĂRE DE SARE (ăsta nu-l deformează!?) dintr-o OCNA comunisto-capitalistă?!

Oricum / Oricum este/pare un Sisif-Zizif obosit sau devine (din ce în ce tot mai mult despre din ce în ce tot mai puține = până la Visul unui Specialist exhaustiv în Materie de: Viață/Moarte??) el însuși PRINS între: Cuști ↔ Capcane (vechi) ↔ Capcane NOI și acel simplu autor-lucid pe OGLINDA VIETII lui Atemporală prin Universuri Paralele (găuri-de-Vierme?!). Și Ea-OGLINDA!-i tot mai Aburindă / tot mai spartă?!”.

continuare în numărul viitor

MINCIUNI GLOBALE

Dorel SCHOR

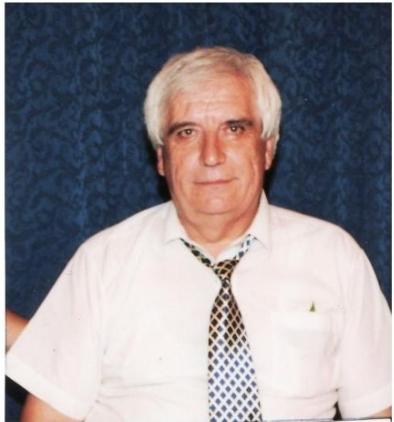
- * Femeile sunt ca arborii... Cu cât sunt mai în vîrstă, au mai multe inele.
- * Ce n-ai voie să mănânci, e foarte gustos.
- * Cine-i surd, orb și tace, trăiește o mie de ani în pace.
- * Nu e atât de bine cu bani, cât e de rău fără ei (idiș).
- * Zilele poetului se numără în versuri (Boris Marian).
- * Dacă nu alegi în viață, ești victimă împrejurărilor. Si dacă alegi, tot.
- * Imparțialitatea nu mai e la modă.
- * Cel mai bun sfat îl primești de la frizer: "Ține capul sus!" (int.).
- * Cuvântul "mic" are o mulțime de diminutive.
- * Nu poți fi amabil doar aşa, de amorul artei (Gabriela Căluțiu Sonnenberg).
- * Istoria are mai mult caracter politic, decât științific.
- * Dumnezeu nu poate fi peste tot, aşa că a creat mamele (ebr.).
- * Sunt minciuni globale, altele continentale, naționale, regionale etc. Depinde cine le spune...
- * Za cu za se face lanțul...
- * Cum de am ajuns la 75 de ani? Cred că nu am fost destul de atent (Mircea Radu Iacoban).
- * Ca să te faci de rușine, trebuie să fii fost oarecum respectabil înainte.
- * Cu dumnezeu nu poți negocia... Dar ce sunt rugăciunile?
- * Nu te lua după proști că vei fi confundat cu ei.
- * Dreptatea este o chestiune de interpretare și nimenei nu are nevoie de ea (Mihai Batog Bujeniță).
- * Munca este divizată. Nu întotdeauna cine seamănă, culege.

Climate literare

POEME

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Se apropie corăbii de gânduri

Limba ascuțită pe cuvinte
albastre
ca și ochii rupti din contextul
expus
îmi pun propoziția în fraze prea
lungi
care se pierd în irisul lor.

Carnea mea obosită de toate
răutățile lumii
prinsă-n cleștele vremii trăite
e ca o ancoră-n trupul tras la
țărmul
unei mări neobișnuit de goală-n
iluzii
pe care o umplu delfinii și
bancuri de pești.

Se apropie corăbii de gânduri
plete de tot ce se naște cu
sângele cald,
femei străine de toate culorile
vin și ele cu dragostea mea în
falduri
în paradisul acesta sălbatic.

Doamne, la tâmpalele tale
luminoase
se-nchină și îngerii căzuți,
oamenii privesc și cu mâinile-n
cruce

se pun în genunchi și ascultă,
în inimi iubirea li se înfiripă
și bucuria se vede pe fețe.

Te încălzește gândul

Cel mai potrivit este să te
întrebă
așa ca din obișnuință,
să te convingi singur că
adevărul
nu poate fi spus la oricine
fără să-ți irite unele slabiciuni.

Te încălzește gândul rece
că orice opțiune este ca o lampă
care te însوtește prin întuneric
iar cheia cea mai potrivită
este cea care deschide ușa
și poți trece mai departe în
siguranță.

Deacea ocolirea unui răspuns
ce stârnește o supărată,
e un fel de a întinde mâna
cuvintelor care ne apără
de suferință din interior
și ne îndreaptă trupul
să mergem drept.

Cu gândul înlăuntrul finței

Căzuse noaptea-n ape
ceața le acoperă malurile
ondulate
întunericul se lasă atât de jos
peste pământ
și noi acoperim cu privirea
drumurile.

Dumnezeu trece singur,
duce pe umeri cerul nostru de
mâine,
rupe cu mâinile pâinea cea de
azi
și o împarte la nevoiași.

Lumea se mișcă depășită de
interese și evoluție,
înghesuită în memoria fiecărei
persoane

în care se caută prea târziu
nevoia voinței de acțiune
sub sceptrul bunăstării omului,
al înțelegerii curgerii spre viitor,
cu gândul înlăuntrul ființei
la cine-i scurtează viața.

Semn de schimbare

E semn că se schimbă ceasurile,
își plimbă acele invers, din
răzbunare
și acel zvon că timpul se
întoarce la origini.

Oasele mele-s asemenea
crengilor uscate
iar genunchii nu vor să creadă,
își uită îndoiala-n articulații.

Voința ne-ngăduie lupta, îi pune
sceptrul,
mâinile deschid porțile galbene
să treacă trăsurile toamnei.

Tu așezi norii în ele și-i plimbi
cu brumele dimineții pe roți,

de poemele iubirii caută femei
de ploaie
să le mângâie pe coapsele fine
ca pe scrisul unor vechi
manuscribe.

Climate literare

Îți mai aduci aminte, Doamnă?

Când l-am cunoscut pe Cincinat Pavelescu aveam doar douăzeci și cinci de ani, iar el vreo cincizeci. Venise în casa mea adus de bunii prieteni Aurel Garoescu, pe atunci secretar general al Ministerului Justiției și Horia Oprescu, directorul Mișcării Culturale a Municipiului București. În ciuda diferenței de vîrstă, m'am înfrățit dela prima strângere de mâna cu maestrul epigramei românești, laureat al premiului național de poesie, cu cel care avea să îmi fie mai târziu un prețios și neasemuit colaborator. Prietenia noastră rămase la fel de puternică până în ziua morții sale.

Într-o seară, prin anul 1931, venise dela Brașov, unde funcționa ca procuror general la Curtea de Apel locală. Uitașem să adaug că Cincinat Pavelescu era de profesie magistrat. Sosise în aceiaș seară, venind dintr-o cursă în Orient, Petrică Lateș, comandant de vas, pe care îl vedeam doar arareori, atunci când vaporul făcea escală pentru câteva luni. Întâlnirea tuturor era prea importantă pentru ca evenimentul să treacă nesărbătorit.- Unde mergem, maestre? îl întrebarăm pe Cincinat.

- Unde vreți voi. Să fie vinul generos, femeile frumoase și lăutarii buni.

Ne-am tocmit, ne-am răsucit, dar nu ne hotărâm. Vin bun și femei frumoase găseai pretutindeni în București. Cât despre lăutari vestiți, erau câtă frunză și iarbă.

- Ce-ar fi dacă ne-am duce la „Puiul de Aur”?

- Se aproba, maestre! Haidem la

„Puiul de Aur”!

Era o crâșmă micuță, aşa cum întâlneai cu miile la București. Avea o curticică cu un singur arbore stufoș la mijloc. Câteva mese de jur împrejur, iar pe peretei zăbrele de lemn alb încrucișate, cu zorele crescute ca niște șerpi verzui până la acoperișul caselor vecine. Specialitatea localului, precum glăsuia și firma, erau puii la frigare cu mujdei de usturoi. Rumeni și mustoși, păreau de aur. Si dacă îți mai aducea patronul câțiva cartofi la fel de rumeni, ori vreo salată orientală cu tot soiul de verdețuri și mirodenii, sau niște murături în saramură, tari ca sănii de fecioară și lucioase ca merele domnești, apoi nu mai voiai să știi de durerile lumii. Bateria cu vin ruginiu și sifon la ghiață aștepta aburită pe scăunel să-i vie rândul, iar feliuțele de brânză albă de Brăila cu ceapă verde, tinerică, te îmbiau ca să-ți deschidă pofta de mâncare. Cât despre țuica bătrânești și altele noi, picurau în surdină. Vinul de Dealu Mare ungea gâtlejul și ascuțea mintea, iar cântecul lăutarilor ne învăluia undios, precum o catifea. Să fi tot fost pela ceasurile trei din noapte. Timpul zburase, cum zboară el de obiceiu când te simți tihnit, cu prietenii dragi alături, ori cu iubita lângă tine.

- Măi Opreo, băiatule, cântă-ne tu „Îți mai aduci aminte, Doamnă?” Dar ușor, ușor, deabia să se audă.

- Să trăiți, Coane. Am înțeles. Vă servim imediat.

Se auziră estompeate câteva acorduri de țambal, un plânset scurt de vioară, urmat de glasul insinuant și cald al țiganului. Nostalgica romanță, compusă pe înșuși versurile lui Cincinat de către hoinarul atât de talentat, Ionel Feric, suna ca un psalm în noaptea blândă de vară, în

Cincinat PAVELESCU

ca la comandă, venind unul după altul ca la armată, trei lăutari negri ca noaptea. Erau Oprea Colțatu, salutând respectuos cu chitara în mâna, urmat de Mitică Ciuciuc, țambalagiul, și de un viorist adus de șale. Apropiindu-se încet, insinuant, începură să cânte „la ureche”. Melodii bătrânești și altele noi, picurau în surdină. Vinul de Dealu Mare ungea gâtlejul și ascuțea mintea, iar cântecul lăutarilor ne învăluia undios, precum o catifea. Să fi tot fost pela ceasurile trei din noapte. Timpul zburase, cum zboară el de obiceiu când te simți tihnit, cu prietenii dragi alături, ori cu iubita lângă tine.

Climate literare

grădinița din strada Doctor Felix, de lângă Piața Buzău. Ascultam mișcați, privind la poetul căruia ochii pierduți în necunoscut i se umeziseră de lacrimi.
Când s'a sfârșit cântecul, maestrul l-a îmbrățișat pe Oprea Colțatu, strecându-i, după obiceiu, o sută de lei în burta chitarei. Cincinat era tulburat cum arareori îl văzusem.

- Ei, mă băieți! De-ați ști voi ce poveste are cântecul acesta!

- Hai și ne-o spune, maestrel suntem numai urechi.

Fără să se mai lase rugat, Cincinat își începu spovedania, cu glasul grav, baritonul, istorisind aproape în șoaptă o întâmplare de demult, cu zeci de ani în urmă.***Eram student în drept la Paris, acum treizeci de ani. Tânăr, încrezător și plin de speranțe, îmi purtam poesia prin saloane, cucerind cu câte un madrigal ori serenadă, răsfățat de prieteni și iubit de femei.

Intr'un sfârșit de toamnă, o minunată zi parisiană cu irizări albastre peste cupole, poduri și turle de biserici, am pornit să-mi plimb nostalgia în minunea parcului dela Versailles. Căutam prilej de inspirație pentru un poem ce mă frământa de mult. Adia vântul desprinzând ultimele frunze din arbori, așternându-le ca un covor de foșnet peste aleile pustii și triste. Nici o ființă omenească în tot cuprinsul parcului. Doar șuerul vântului printre ramuri despletite, un ciripit fugar de pasare sperioasă și câte o lebădă lunecând ca o pată albă pe oglinda lacului. Mă așezai pe o bancă. Începuse să se intunece. Trăiam melancolia acelei inserări – „l'heure bleue” – cum atât de sugestiv o denumesc francezii, când într'adevăr natura se îmbracă în albastru, roz și violet, mai înainte de a se

cufunda în întuneric.

Deodată apăru, venind încet din zare pe alei, o siluetă femenină, grațioasă, cu pasul moale, fără de cadență. S'a apropiat și dând ușor din cap m'a întrebă dacă se poate așeza pe aceiaș bancă. Apariția ei neașteptată mă tulburase adânc. Era frumoasă, foarte Tânără. O rază de soare întârziată pe fruntea-i albă dădea părului auriu reflexe de cenușă iar ochilor albaștri licăririi de mare. Ea, cea dintâi, a rupt tacerea. Avea accentul francezilor meridionali.

- Sunteți parisian?

- Nu, mademoiselle. Mă aflu la Paris doar pentru studii de drept. Sunt totodată un modest poet. Am venit la Versailles ispitit de acest sfârșit de toamnă, cu frunze moarte și alei singuratece.

- Atunci sunteți de undeva din provincie?

- Nu, domnișoară. Cu mult mai departe.

- Străin?

- Da.

- Din ce țară?

- Din România.

- Ești român, domnule? izbucni „franțuoica” în cea mai perfectă românească, ridicându-se de pe bancă, parcă înpinsă de un resort.

- Dar este imposibil! Și eu sunt tot româncă, domnule, studentă în litere la Sorbona.

A m rămas încremenit. Întâmplarea era într'adevăr extraordinară. În pustiul parcului de lângă Paris, să se întâlnească într'un sfârșit de toamnă doi oameni, singurii vizitatori rătăciți la întâmplare dintre milioanele de vizitatori ai Parisului și aceștia să fie amândoi români. Pevremea

aceiai compatrioții din Franța se puteau număra pe degete.

Înserarea ne surprinde pe aceiaș bancă, vorbind ca niște prieteni vechi. Sunt însă sigur că gândurile noastre se încrucisau în vâltoarea acelorași ispite. Sunt sigur că dorințe nemărturisite își făceau loc în mintea ei de fată, ca și în mintea mea năvalnică, tinerească. Apoi complice ne era și noaptea, singurătatea, întâmplarea. Răsările luna și lumina-i argintie se reflecta misterios pe oglinda lacului ce tremura la fiecare frunză căzută. Am încercat să-i cuprind mâna. Nu s'a împotrivit. M'a lăsat câteva clipe să o măngâi. Era caldă și mătăsoasă. S'a ridicat deodată de pe bancă, spunându-mi hotărât:

- E foarte târziu și mă asteaptă gazda.

- Ai dreptate. Să plecăm.

După o oră trenul ne depunea în gara Parisului.

- Când te mai văd? o întrebai plin de speranțe.

- Lăsăm întâmplarea să decidă. Astfel cum a făcut minunea de a te găsi în parcul dela Versailles, sunt sigură că te voi întâlni într'o bună zi și pe străzile Cartierului Latin, pe scările facultății, ori la galeria vreunui teatru.

Avea dreptate. Era mai romantică viziunea ei decât dorința mea acuta, nerăbdătoare.

Trecură zile, trecută luni întregi, și nu am mai văzut-o. Glasul ei grav și cald mă obseda. Mă urmărea lumina ochilor ei albaștri și fruntea de vis. Zădarnic îmi alerga privirea pe bulevard, prin stații de tramvai și parcuri, zădarnic cercetam figurile trecătorilor grăbiți. Amintirea ei mă ispitea ca o muzică tulburătoare, ca o

Climate literare

simfonie neterminată. Dar în zadar. Fata din grădina Versailles-ului dispăruse pentru totdeauna...

La capătul celor trei ani de studii, cu diploma de licență în buzunar, o porneam înapoi către țară. Numit în magistratură într'o comună din județul Muscel, am fost promovat după aceia judecător de ocol la Constanța și, mai târziu, procuror la Buzău. Trecuseră douăzeci de ani dela venirea în țară. Tinerețea rămăsese în urmă, departe. Părul la tâmpale încărunțise, iar chelia strălucea întocmai ca acum. Studentul de odinioară devenise domnul rotofei de astăzi, cu monoclu, baston și pretenții. Într-o seară m'am pomenit invitat pe neașteptate în casa administratorului financiar împreună cu câțiva colegi de tribunal. Lume multă, lumină, dans, veselie. În mijlocul tumultului, auzul îmi fu atras de un glas ce îmi părea familiar. Erau niște noi veniți, salutându-se cu gazda. M'am întors curios să-i văd. Un colonel cu soția. S'au făcut prezentările.

- Procurorul Cincinat Pavelescu.
- Doamna și Domnul Colonel M. Doamna păli subit, lăsând să-i scape o ușoara exclamație de surpriză. Vădit tulburată, în neputință de a se stăpâni, cu față îmbujorată de emoție, m'a întrebă în franțuzește:

- Nu mă recunoști? Oare părul cărunt și ochelarii să mă fi schimbat atât de mult în douăzeci de ani?

Adresându-se soțului, îi spuse ascuzându-și cu greu neliniștea:

- Știi... îți amintești că ți-am mărturisit... despre întâmplarea aceia atât de bizară dela Versailles. Este domnul... este personajul de care îți

povesteam...

Colonelul a surâs binevoitor și s'a depărtat discret, lăsându-mă în tovărașia doamnei. Ne-am privit îndelung, mișcați, învinși de povara celei mai grele amintiri: tinerețea.

Îmbătrânisem amândoi. Apoi, cu liniștea glasului moale, acelaș ca și pe vremea când îl ascultam înfiorat în înscrierea albastră a parcului dela Versailles, mi-a povestit în fraza întrețiate, simple, existența ei de atunci și până acum. Ducea viață liniștită, având trei copii, un soț bun și devotat. Băiatul cel mai mare era student, precum fusesem și noi odinioară, când ne-am cunoscut. Cu păr cărunt, cu față încă frumoasă, dar lipsită de strălucirea de altă dată, părea o mică burgheză resemnată, privind viața prin lentila ochelarilor, figură episodică desprinsă din romanele cu subiecte provinciale.

Când a sfârșit de povestit, boabe mari de lacrimi i se rostogoleau pe obraji. I-am strâns mâinile, am vrut să-i vorbesc, dar nodul din gât nu m'a lăsat să-i spun tot ce gândeam. S'a dus apoi senină, ca după spovedanie, să-și regăsească soțul. M-am strecurat nevăzut de nimeni și am ieșit în stradă. Eram tulburat și aerul nopții îmi făcea bine. Ajuns acasă, în singurătate, am luat condeiul scriind în amintirea celei din parcul dela Versailles, răscolitorul vers al unei tinereți apuse. Este cântecul pe care l-ați ascultat mai adineaori, e romanța trăită al carei ecou mă va urmări neîncetat, până la capătul vietii: "Îți mai aduci aminte, Doamnă? Era târziu și era toamnă Si frunzele se nifiorau Si tremurau în vântul serii / Îți aduci aminte și de seara Cu-amurgu'acela violet,

Când toamna-și acorda încet Pe frunza-i galbenă, chitara./ Pe lac ce'n lună s'argintase Încet o lebădă trece Si pata-i albă se pierdea În noaptea care se lăsase./ Era târziu și era toamnă ... Îți mai aduci aminte, Doamnă?"

Maestrul tacuse. Un fior ne stăpânea pe toți laolaltă. Cerul se împurplea. O nouă dimineată își revărsa zorile asupra Bucureștilor.

La cimitirul Bellu, pe soclul bustului ce împodobește mormântul lui Cincinat Pavelescu, noi, prietenii din noaptea aceia îndepărtată, am pus să se graveze în piatră întrebarea unui singur vers atât de drag Maestrului:,,

Propus de A.S.B

Climate literare

POEZII PELASGE-VALAHE INTR-UN CHIP DIALECTAL MACEDON ÎNCĂ NEÎNTELEGÂNDU-SE CU CEL LITERAR

Ion PACHIA-TATOMIRESCU

Volumul de „poezii“ (în pelasga>valaha literară), ori de „puizi“ (în pelasga>valaha dialectal-macedoromână/ar[o]mână) , Dor - călător, de la matcă la izvor (2013)*, de Victor Enache, are „în deschidere“, un Cuvânt despre poezile în aromână ale poetului Victor Enache din Timișoara / Zbor ti puizi îți pi armânești di poetlu Victor Enache di Timișoara, semnat de Vanghea-Mihanj Steryu, «scriitoara, prezidenta Scriitorilor și Artiștilor dit Machidunii» – cred că s-a înteles formularea dialectal-macedovalahă atât la „cuvântul înainte“, cu „apendice cu tot“, cât și la precizarea rangului poetei „înainte-cuvântătoare“, adică «scriitor, președintele Asociației Scriitorilor și Artiștilor din Macedonia», nefiind nevoie de vreun tâlmaci, ca în cazul limbilor străine, „cuvânt înainte“ din care, nu spre încurajarea zâmbetului – amar, negru, ori pseudo-curcubeolat-din-cerulgurii – la descoperirea ditirambicelor aserțiuni vanghea-mihanj-steryu-ice, sau la constatarea „absenței unei minime conștiințe național-onomastice“, ci spre a se observa – dincolo de buruienișul multimilenar ce-a năpădit limba noastră pelasgă > valahă din fosta Macedonia Antică, din fosta Dacie Antică Sud-Dunăreană, din fosta Thracie Antică (datorită Imperiilor Antice, Evmezice și Contemporane ce-au ținut în

beznă Pelasgimea > Valahimea Sud-Dunăreano-Balcano-Anatoliană, interzicâbdu-i școlile în limba maternă, interzicându-i Biserica în limba maternă, interzicându-i istoria etc., până la „conștiință-națională-zero“) – faptul că dialectul macedovalah (sau macedoromân, aromân / armân, schipetar etc.) a conservat (în „ruinele lingvistice“ ca de-o Sarmisegetusă de azi) un tezaur lexico-morfo-sintactic valah, demn de toată atenția cercetătorilor-lingviști (ce nu s-au pus, au refuzat, ori refuză a se pune în slujba lingvisticii dictate de capitalele imperiilor, dar care n-au luptat suficient și încă refuză lupta cu scursorile imperiilor de tip stalinisto-paukeristo-lingvistice etc.): «Poetul Victor Enache este una din stelele armânești de pe cerul nostru armânesc; și el nu cântă altceva decât dragostea adevărată, pentru neamul lui, pentru părinți, rădăcini, tradiție [...]» (p. 3) / «Poetlu Victor Enache easti una di tuti steali armâneștă di pi țerlu a nostru armînescu; și el nu cântă ti țiva altu dicăt maști ti vrearea cătră vreari, cătră fară, părință, zărjina, tradiții [...]» (p. 6); nu comentăm nici dacă „înainte-cuvântătoarea“ se referă la tradiția pelasgă > valahă potrivit căreia la nașterea cuiva (inclusiv a lui Victor Enache) se-aprinde pe cer o stea, într-al zenit-nadirului arc de priveliște platonian-ființială, nici dacă suntem referit cumva la aserțiunea benedetto-croceană potrivit căreia talentul / geniul poeților

Ion Pachia-Tatomirescu

stă-n capacitatea lor de a surprinde / „fixa“, ori „de a arhitectura“ cosmicul („nu comicul“); «Scrise cu litere de aur în armânește, în graiul nostru străbun, Victor Enache scrie în amintirea a două femei, prima muma (bunica) Nasta care l-a învățat să vorbească graiul și dada (mama), nemțoaica de vorbea, de cânta armânește ca un înger.» (p. 3) / «Victor Enache scrie tu aduțeari aminti a dauă mul'ieri: prota muma Nasta, cari lu anviță să azburască, și ali dadi, „neamța“, și zbura și cînta armânești ca un anghil.» (p. 6); și aici refuzăm să aducem discuția despre neverosimilul aserțiunii potrivit căreia o nemțoaică ar fi putut să-și însușească valaha dialectal-macedoneană încât să poată „cânta ca un înger“ nici dacă Germania ar fi furnizat celor nouă ceruri cogaionice, desigur, cea mai mare densitate de îngeri pe kilo-metru pătrat (căci nu în cășătoriile mixte stă buboiul pierderii conștiinței naționale, ci tocmai în necultivarea limbii matern-valahe prin școală ca liant întru marea unitate a Poporului Pelasg > Valah, ca liant întru Marea Unitate Națională a

Climate literare

Valahimii); «Victor Enache este poetul care prin publicațiile sale [șase cărți publicate] ne pune stelele-n palmă și prin poeziile și cântecele sale ne dăruiește frumusețea vieții; el este un poet liric, aşa cum cu poeziile lui mi-a adus aminte de felul în care cântă în poeziile sale marea trubadur al României Mihai Eminescu.» (p. 5) / «Victor Enache easti poet cari pit a lui 6 publicați cărtă nă li da pi palmi tuti stealili – puizi și căntiți, și pit iali să ni spuni mușutești a banal'ei; el easti un poet liric, asi cu puiziili a lui îni aduți tu minti, puiziili cum cântă și marli trubadur ali Românie Mihail Eminescu» (p. 6); nici de această dată nu stăruim în a zice vreun cuvânt despre apropierea vangheamihanj-steryu-ică dintre Eminescu și Enache, apropiere ce n-ar fi decât într-un catalog școlar, pentru că numele lor de familie au aceeași inițială, E-, dar ce ne facem cu cele vreo 400 de anotimpuri ce-i despart, sau cu-mpingerea cosmic spațială a anilor lumină de pe acest segment temporal dintre „marele trubadur al României” și „marele trubadur contemporan al Macedoniei din Dacia Nord-Dunăreană, partea României (mai exact spus din Tibissiara > Timișoara, „Mica Vienă de Banat”), nu a Republicii Moldova etc.”; și din finalul „cuvâțului înainte”, nu putem trece cu pupila dilatătă la maximum, ca majoritatea pisicilor / mărtanilor de pe acoperișul iernos al poeziei valahe de azi, fără să reținem și drăgălașa urare a importanței poete Vanghea-Mihanj Steryu: «În numele meu și al Asociației Scriitorilor și Artiștilor din

Macedonia ii urez mult succes, viață lungă și cât mai multe opere...» (p. 5) / «Dit numa-a mea și di la SSAAM îl'i uram multi suxes, bană lungă și operi...» (p. 8).

Revenind mai către miezul textelor lirice semnate de Victor Enache în volumul Dor (2013), evidențiem și cele „certificate” prin prezentarea de pe copertă – „fața a patra” –, de către prof. univ. dr. Vasile Frățilă: «Înzechestrat cu darul poeziei, Victor Enache scrie în graiul străbunilor săi, în aromână, dar și în română literară. Idiomul în care-și compune versurile, deși dispersat în toate statele din Balcani, dar și în România, este înțeles de toate comunitățile aromânești, cu toate că aromâni învăță în școlile de stat din toate țările în care viețuiesc alte limbi decât cea pe care au deprins-o de la părinții lor. Liric prin excelență, poetul abordează temele tradiționale ale literaturii aromâne: dragostea de neam, nostalgia după locurile de baștină ale străbunilor săi, dragostea pentru limba amenințată cu pieirea, iubirea față de ființele cele mai scumpe: mama, bunica, partenera de viață [...]. Nu lipsește din poezia sa nici sentimentul iubirii creștine. Dor (călător de la matcă la izvor) vine în continuarea altor volume (Di vreari, Frândză di zbor armânesc sau Puizii mintiti) cu care Victor Enache a îmbogățit literatura aromână scrisă în România.».

Dacă Victor Enache – ce nu mai poate fi considerat „un poet Tânăr” întrucât arată că are pe umeri vreo unsprezece „cincinale” –, dacă Victor Enache – contemporanul lui Nichita Stănescu, Marin

Sorescu, Adrian Păunescu, Grigore Vieru și alții – nu se mai poate descotorosi de eticheta de „poet dialectal” (macedoromân din spațiul valahofon), având și o remarcabilă, interesantă activitate de redactor-șef (de cățiva ani buni), al revistei Chicuta di harauă / Picătura de bucurie (editată de Asociația Culturală Cârlibaba), revistă în care a conservat și câteva „monumente” de limbă pelasgă > valahă (pentru care am toate motivele să-l stimez din spre cercetătorul fenomenului lingvistic-dialectal din aria geografic-valahofonă), dacă Victor Enache se mulțumește a fi considerat (nicidecum Mihai[!] Eminescu, după cum zice Vanghea-Mihanj Steryu – supra – ci, mai degrabă) ca reprezentativ pentru versificări în dialectul macedonean-valah (din Dacia Sud-Dunăreană) și cum să-a statornicit a fi fiind pentru stihuri în dialectul bănățean-valah (din Dacia Nord-Dunăreană) poetul Victor Vlad Delamarina (1870 – 1896), contemporanul lui Eminescu, dacă poetul Victor Enache „nu știe”, ori „știe, și refuză a recunoaște” că dintotdeauna dialectul autor de compunerii cadențate (în picioare-troheu / iambi, ori nu) nu are decât o spălă regional-medioră, îmburuienată, a limbii materne – în cazul de față a limbii pelasge > valahe –, evident, toate acestea nu-l împiedică pe cronicarul de față (ce are sub lentilă, întru „radiografiere”, volumul Dor – călător de la matcă la izvor, de Victor Enache) să lase la o parte influențele (unor „lecturi”) eminesciene, coșbuciene etc., din căteva

Climate literare

texte spre a sublinia că autorul este „un talent întru romană născut, nu făcut“ (Și-n versul meu rămâne scris / Că viața-i trecătoare, nu? / Fantasmă, fără nume-n vis, / Mereu fermecătoare, tu! – «Nu știu cine ești», p. 11; E poate ce simțim doar împreună, / Când singuri suntem uneori / Și când de dincolo de nori, / Întregul univers în noi răsună! – «Iubirea mea», p. 13; Păpușa care mă privea / Și o priveam pentru întâia dată, / În ochii ei parc-ascundea ceva, / Deși privirea-i era fără pată – «Seară de iarnă-primăvară», p. 17; Tu, doar tu / Îmi dai melancolia / Din care, uneori, / Se naște poezia – «Tu», p. 78; etc.), că dorul auctorial se structurează în două cicluri de poezii, nu întâmplător, ci simbolic botezate, Matca (pp. 9 – 40) și Izvor/Izvur (pp. 41 – 110).

În ciclul Matca, eroul / eul liric – după o Mărturisire (p. 10) ca din „vecinătate de haiku-autohton-valah“, însă cu o uimitoare frecvență „anonimă“ / „anonimizatoare“ întâlnit(ă) pe carpetele valahe din întregul spațiu al Daciei: „Reală / Sau idee, / Eu te iubesc, / Femeie“ – își ține sufletul / „liric-respirația“ în sfera de sentimente-ciorchin-de-albine din jurul mărcii-iubire, deopotrivă, „laică“ / „profană“ (Îmi voi plăti iubirea cu Argint! / Strălucitor și rece, / Ca ultima idee / A visului etern de Fericire... – p. 14; Ți-am spus: / „Privește cum zboară-n zare rândunele / Și-ascultă versurile mele / Create din esență de santal, / Din curcubeie și opal...“ – / Ești liberă ca ele! – «Blestemul setei legendare», p. 15; Hai să fugim în cer, / Unde nu-i / Decât un anotimp... – p. 17; etc.) și „christianică“ /

„mesianică“ (Față desenată – / Madon-adevărată: / Aș vrea să exist / Cu numele Christ. // Salung din drumul tău / Toți fariseii... – «Vis de muritor», p. 28; Un semn ne desparte, / Albul de noroi. / Lumina aceasta de Paște / E parte din noi. – «Veniți, luați Lumină!», p. 38; etc.).

În secundul ciclu, Izvor / Izvur, egal ca număr de pagini de „caligrafii lirice“ cu cele din Dor, dar lăsând „impresia de dublu“ pentru că are texte „paralele“, în pelasga > valaha contemporană literară și în pelasga > valaha dialectal-macedoneană / armână, problematică, temele / „motivele“ sunt tot cele din ciclul anterior, însă cu alte „unghiuri de fugă poematică“, ori cu nuanțe „constelate“, sau cu „arhaic pitoresc lexicogrammatical“, căci matca se aşază chiar pe izvor-ul poeziei enachiene: «Trandafiri pentru tine / Am adus astă seară. / Ca dragostea ta, / În zori, să nu moară.» / «Trandafiri ti tini / Aduși tora seară. / Ca vrearea a tau / Tu alba va moară.» (Trandafiri pentru tine / Trandafiri ti tini, p. 94 / 95); «Să mă pierd aş vrea, / În ochii tăi, iubită mea. / Să-mi fie-odihna dulce chin, / Albastru senin...» / «S-mi cher voi vrută, / Tu ocl'iu a tăl dărută. / S-îñi hibă maslu licșor, / Sirin nior...» (Albastru senin / Sirin nior, p. 84 / 85); «Maica Tereza și măicuța mă-nvățără / Că tot ce-i bun nu poa' să piară: / Ca-n ochii de copil, cerul senin, / Ca matca-n care apele tot vin.» / «Dada Tereza ș-dada minivățără / C-ațeali buni nu va cheară: / Căt cilimeañl'i ar tu ocl'i sirin / Și apili, tu-a lor cupăñi yin.» (Maica Tereza și măicuța mea / Sirin nior, p. 44 /

45); etc.

Ajunsă – pe valea versurilor – la izvor, matca textelor lui Victor Enache, mai mult ca sigur, își îndreptă zborul peste veridic-autenticile reliefuri ale magnificei noastre poezii pelasge > valahe – antice, evmezice, moderne și contemporane –, cu „vectorizare“ / „(a)țintire“ într-unul dintre cele „douăsprezece everesturi“ ale orizontului cunoașterii noastre metaforice: Sfântul Valaho-Dac, Niceta Remesianu (aprox. 340 – 416 d. H.; e autorul imnului întregii Creștinătăți, Te, Deum, Laudamus..., din orizontul anului 370 d. H.), Sfântul Valaho-Dac, Ioan Cassian (aprox. 29 februarie 360 – 23 iulie 435; e autor al celebrelor Convorbiri duhovnicești / Conlationes Sanctorum Patrum, I – XXIV, scrise în anul 429 d. H., unde se află și două poeme de înaltă vibrație estetică pe tema copilăriei, a părinților: în Convorbirea I – „Mai marea cauză a dorințelor noastre..“ și în Convorbirea II „Se află pe pământul nașterii noastre...“), Aethicus Donares / Dunăreasu (aprox. 421 – 500 d. H.; e autorul poemului Alexandru Macedon la muntele Chelion, transmis prin celebra sa Cosmografie – ce arată că-i primul european ce descoperă America și face ocolul lumii cu 1057 de ani înaintea lui Magellan, Cosmografie scrisă în orizontul anului 466 d. H.), Neagoe Basarab (aprox. 1459 – 1522, autorul celebrelor Invățături către fiul Theodosie, unde sunt câteva rugăciuni-„capodopere“, între care și Rugăciune pentru ridicarea armelor, ori memorabilumaniste stihuri / poeme

Climate literare

elegiace), Dimitrie Bârila / Dosoftei (1624 – 1693, cel ce face, în 1673, Psalmirea în versuri, fiind și autorul originalului Psalm – cunoscut filologilor sub indicativul 132-

A), Dimitrie Cantemir (1673 – 1723, autorul și al câtorva admirabile poeme inserate în geniala-i Istorie ieroglifică, scrisă între anii 1703 – 1705), Mihai Eminescu (1850 –

1889), Tudor Arghezi (1880 – 1967), Lucian Blaga (1895 – 1961), George Bacovia (1881 – 1957), Nichita Stănescu (1933 – 1983) și Marin Sorescu (1936 – 1996).

COGITO ERGO SUM: OUĂLE

Mihaela MIHAI

În jur de 15 Ianuarie 1990, tocmai revenisem în țară, la câteva zile după Revoluție. Am mers în Piața Amzei să cumpăr câte ceva de mâncare. Dezolare, tarabe goale, magazine cu vitrine bântuite de vântul săraciei.

În mijlocul pieței s-a format spontan o coadă mică. Merg să văd. Pe o stivă de lăzi de lemn, un individ umflat, cu degete groase și unghii murdare, îmbrăcat într-un halat alb slinos, vindea cartoane de căte 30 de ouă. M-am așezat la coadă.

Asteptând să-mi vină rândul, îi observam gesturile: lua cartoanele cu ouă și le trânteau cumpărătorului, ștergând din mers albușul care se scurgea din jumătate din ouale deja sparte.

Când mi-a venit rândul, l-am rugat politicos să-mi pună, pe cartonul meu, ouă întregi. S-a

uitat la mine mirat și descumpănat: cum adică, să pretind să primesc toate ouale întregi?! Nu a mai avut timp să-mi răspundă. Un val de vociferări s-a înalțat din rândul românilor de la coadă:

- Haideți doamnă, ce dacă sunt sparte? Sunt ouă, ce faceți atâtea mofturi? Ce mare lucru e că sunt crăpate?
- Curg!
- Ei și? E o nimică toată, n-o să ne țineți pe noi aici pentru asta!
- Ce vină are omul că vine ouă sparte?!
- Păi, nu vreau să plătesc ouă sparte la preț de ouă întregi! Și dumnravoastră ar trebui să pretindeți ca mine, să fiți respectați și serviti corect...

Strigau la mine:

- Să vă fie rușine că faceți atâtea mofturi! Luați ouăle cum sunt și plecați odată!

Mă simteam eu umilită pentru ei. Frații mei români îl apărau pe nesimțitul care-și bătea joc de ei umplându-și buzunarele din săracia lor. Nu au înțeles că eu luptam pentru ei și pentru drepturile lor. M-au urât!

Am plecat, tulburată, cu imaginea urii din privirile lor. Nu gândeau că, dacă îi permitneau individului să mă

fure pe mine, îl încurajau să-i fure și pe ei. Nu gândeau că, solidarizându-se cu mine, îl obligau să-i servească și pe ei la fel de corect.

După 26 de ani, românii din România nu au înțeles că, scuzând și minimizând hoția unuia față de mine, mâine acela îi va fura și pe ei (în continuare), mai mult și mai cinic!

De aceea suntem din ce în ce mai sufocați de corupție, jaf și pagubă, pentru că românii din România se solidarizează cu hoții. Și-au pierdut instinctul elementar de supraviețuire!?

Românii din Diaspora mă înțeleg... dar eu trăiesc în România, marginalizată de aceeași ură oarbă, imbecilă și nedreaptă!

Climate literare

LIDERI DE FILM – O CAPODOPERĂ SEMNATĂ DE PAUL POLIDOR

Dan Matei AGATHON

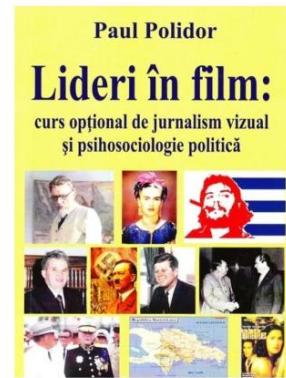
Dan Matei Agathon

*Prezentarea de față este însoțită și de un fragment din volumul „Lideri în film: curs optional de jurnalism vizual și psihosociologie politică” de Paul Polidor, lansat la Librăria „Mihai Eminescu” din București pe 26 martie 2015. O capodoperă a genului pe care o recomand cu plăcere tuturor celor care doresc să se uite cu atenție spre lumea în care trăim!

Un curs de jurnalism vizual în lumea dominată de imagine este o inițiativă cum nu se putea mai potrivită. Dacă la acesta se adaugă și psihosociologia politică, avem deja de a face cu un tratat complex, util nu doar celor care lucrează sau vor să activeze în domeniul, ci tuturor celor care vor să înțeleagă lumea în care se află și transformările din jurul lor. Lucrarea descrie ascensiunea și rezultatele, de multe ori odioase, ale celor care au condus națiuni și care au trasat istoria în dramaticul secol XX și la începutul secolului XXI. Cum au ajuns aceștia la putere și cum și-au exercitat charisma nefastă? Răspunsul poate fi

găsit în această lucrare. Dar documentarea nu ar fi completă fără vizionarea filmelor indicate ca reper de autor și, într-o devăr, pe lista recomandată se găsesc capodopere care fac parte din bagajul de cultură generală obligatoriu al oricui.

Mărturisesc că am văzut cu emoție cum capitolul în care vorbesc despre studiul de caz România se află încadrat între Colin Powell și Troțki, nu știu dacă a fost întâmplător, dar e, totuși, o galerie respectabilă... Am participat la suita de interviuri a autorului plecând de la o premiză simplă pe care o enunț chiar la începutul capitolului în care apar ideile mele, cea prin care mi-am asumat de mult timp rolul ingrat de a vedea și lucrurile bune din țărișoara noastră. Un act de provocare în condițiile în care, aşa cum observă autorul, trăim „într-o țară cu o mass-media în care toată lumea înjură pe toată lumea”. Ce aflăm din această lucrare? Felul în care cinematografia a urmărit zbaterile și tragediile secolului al XX-lea și le-a exprimat într-un fel care concurează cu literatura. Felul în care, dacă urmărești colecția de filme recomandată de autor, dar citești și această lucrare, îți faci o imagine clară despre felul în care lideri ambicioși, mânați de resorturi personale și de ambii pe măsură, desenează harta și istoria lumii. Autorul ne descrie o lume fascinantă în care politica se

amestecă cu alcovul, în care asasinatul și pasiunile fac casă bună și în care arta abia dacă reușește să se țină pe urma complexității vieții pentru ca, uneori, să o depășească prin geniul și vizuinea celui care surprinde un crâmpel de istorie.

Recomand acest curs nu ca pe o obligație de studiu, ci ca pe o lectură fascinantă și profundă, utilă nu doar celor care sunt în procesul de învățare, ci tuturor celor care, sătui de mondenități și frivolități, doresc să își hrănească mintea cu ceva consistent. Iar cum creierul, ca orice organ, se atrofiază prin nefolosire, o să contrazic în această propoziție ce am spus mai înainte și o să enunț obligativitatea parcurgerii lucrării lui Paul Polidor ca exercițiu de igienă mentală. Plus, la fel de obligatoriu, măcar o parte din vasta colecție de filme recomandată ca suport de curs. Felicit autorul pentru munca depusă și pentru cursivitatea textului, pentru felul în care a adunat la un loc, sub un numitor comun, nume precum NICOLAE

Climate literare

CEAUȘESCU și GISCARD D'ESTAING, NICOLAE TITULESCU și MAXIM LITVINOV, TRUJILLO Y MOLINA R A F A E L LEONIDAS, GHEORGHE-GHEORGHIU DEJ și IMRE NAGY, NIKITA HRUȘCiov și CHE GUEVARA, FIDEL CASTRO și SADDAM HUSSEIN, BASHAR AL-ASSAD și ESMAAL-ASSAD, STALIN, ANTONESCU și HITLER, KENNEDY și MAO TZEDUN, NIXON și HENRY KISSINGER, JOE BIDEN și COLIN POWELL, plus, de asemenea, SLOBODAN MILOŠEVICI. Din tot acest efort a rezultat o capodoperă a genului pe care o recomand cu plăcere tuturor celor care doresc să se uite cu atenție spre lumea în care trăim și să înțeleagă de ce, cum și cine.

Lectură, dar și vizionare plăcută!

De la literatură la film. Lideri latino-americani: Rafael Trujillo sau cum se dezvirgineaază o minoră cu degetul

TOMAS MILIAN (memorabil
în rolul lui Trujillo)

Față de zecile de milioane de sovietici dispărute în perioada stalinistă, față de sutele de mii de sirieni omorâți de criminalul regim al lui Bashar al-Assad (și încă teroarea continuă), cele 30.000 de dominicani uciși și dispăruti în timpul dictaturii lui Trujillo, între 1930 și 1961, nu reprezenta o mare tragedie, însă la nivelul moralității sociale fiecare viață umană este prețioasă. Puțini lideri sud-

americanii s-au bucurat de atâtă “attenție” în lumea filmului artistic precum generalul Leonidas Trujillo, care a deținut controlul absolut asupra Republicii Dominicane timp de trei decenii, alianțele sale, de regulă secrete, cu biserică, aristocrația, presa, dar și mulți intelectuali constituind bazele puternice ale nemiloasei sale dictaturi. Perioada a primit “botezul” unor denumiri speciale, de la cele de analiză politologică vizând dictatorul Trujillo, și anume: creatorul “celei mai ample și mai nemiloase dictaturi din America Latină”⁽¹⁾ sau artistice, precum titlul filmelor de marcă: “Sărbătoarea Tapului” (2000) sau “Vremea fluturilor” (2001), fiind difuzat de diferite televiziuni și cu titlul “Surorile Mirabal”. De o asemenea “reclamă” pe mărele și pe micul ecran s-au bucurat puțini lideri latino-americanii, printre exemple figurând Juan Peron, Che Guevara, Fidel Castro.

PALMA-ŞOC. În “Surorile Mirabal”, Trujillo o invită la dans, în cadrul unei recepții oficiale, pe una dintre surori, Minerva. O ține cât mai aproape de el în timpul dansului (de altfel, o superbă melodie din Caraibe) până la limita decenței, iar fata, nici mai mult, nici mai puțin îi trage o palmă, în fața întregii asistențe, celui mai puternic om din stat. Acasă începe calvarul: „*A fost un gest prostesc din partea ta, îi reproșează una dintre surori.*” Tatăl încearcă să calmeze spiritele și, naiv cum era, crede că o telegramă de iertare va aplana conflictul: „*Şeful va înțelege.*” Precum imaginea lui Saddam, și portretul lui Trujillo

stătea înrămat pe un perete în casele dominicanilor: ”EN ESTA CASA TRUJILLO ES EL JEFE.”

Tonul Minervei este revoltat: „Ce puteam să fac? Mi-a pus mâna pe fund! Am reacționat din instinct.” I se dă replica: „*Nu-l pălmuiști pe Trujillo!...*” // ”*Probabil că, dacă m-aș fi gândit, aş fi procedat la fel. Pentru că, dacă îl las să-mi atingă fundul, apoi sănii...*” De frică, maică-sa zice: „Minerva Mirabal, NU VOI TOLERĂ ACEST VOCABULAR ÎN CASĂ!” Urmarea este previzibilă: regimul Trujillo (născut sub semnul zodiei Scorpionului) desființează această familie prin interogări, arestări, bătăi etc., alături de cele ale zecilor de mii de compatrioți. Moartea surorilor Mirabal a reprezentat, însă, lovitura finală dată regimului opresiv al lui Trujillo, care a fost asasinat șase luni mai târziu, pe 30 mai 1961. Importantă rămâne moștenirea unei conștiințe civice feminine, unice în acel spațiu: mai mulți dintre copiii surorilor Mirabal au ocupat posturi de conducere în instituțiile democratice ale nouului stat dominican, 25 noiembrie (ziua uciderii surorilor, la începutul Zodiei Săgetătorului...), fiind comemorată în multe țări latino-americane ca Ziua Internațională a Violențelor asupra Femeilor.

Apariția figurii dictatorului în două filme artistice având cap de afiș pe Salma Hayek și Isabella Rossellini a trezit un interes aparte în analiza imaginii dictatorilor din America Latină, și nu numai. Curajoși din fire, liderii precum Trujillo se simt cel mai

Climate literare

bine când concep și mențin o stare de tensiune, vrajbă, război printre cei din jur; extrem de abili, vicleni, ipocriți, ei reușesc să stea într-o funcție (dacă au de căstigat) destul cât să se sature lumea de ei, iar veninul pe care-l împroașcă, sub diferite forme, reușește, de cele mai multe ori, să-și atingă scopul murdar. De asemenea, pot fi foarte virili și adesea pot dezvolta fixații și obsesii sexuale, iar filmul „Sărbătoarea Țapului” stă mărturie în acest sens cu un Trujillo libidinos, siluind și dezverginând o minoră cu degetul... Sunt persoane dezgustate de aceste imagini care nu se pot uita la film.

Avidă, în primul rând, de putere financiară, economică, politică (acapararea acesteia ticiuind-o prin orice mijloace, de regulă machiavelice) o bună parte dintre lideri seamănă cu “fratele” lor, Trujillo. Care au fost metodele acestuia? El a realizat de Tânăr (nu avea nici 40 de ani) că, ofițer fiind, se poate căpătui începând din armată și, mai ales, că puterea nu e putere până nu se sprijină pe bani, aşa că a pus ochii pe aprovisionarea cu hrană, îmbrăcăminte și alte genuri de provizii ale soldaților. Devine comandant suprem în 1927, organizează lovitura de stat împotriva președintelui Vásquez, se autoproclamă șef al statului. Dacă puterea corupe, iar puterea absolută corupe absolut, Trujillo nu putea domina populația țării decât dacă deținea întregul monopol al acesteia, lucru pe care l-a realizat „implicându-și firmele personale în aprovisionarea cu produse de bază precum carne, sare, și

orez. A ajuns să controleze practic toate ramurile economice, domenii precum comercializarea tutunului, asigurări, bănci, exportul de fructe, dar și prostituția.”⁽²⁾

Și-a „promovat” familia și rudele peste tot, chiar rudele prin „alianță”. Exemplu: Trujillo merge alături de cohorta acoliților săi (reper foto) pe un bulevard și vede statuia tatălui său plină de fecale. Amuzantă este scena din film („Sărbătoarea țapului” –n.n.) când îl apostrofează pe Pupo Roman:

„- Răspunde! Te ștergi singur la fund, Pupo Roman?

- Da, Excelență.

- Știi să te ștergi la fund, dar lași bustul tatălui meu să fie acoperit de rahat....

- Excelență, n-am știut.

- Nu ai știut? Cine stă acolo?

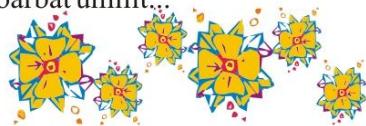
Nu treci pe aici în fiecare zi?

- Excelență, dacă am greșit...

- Eu am greșit când ţi-am permis să te însori cu nepoata mea și te-am numit comandant al armatei !... ”

Nepotismele au avut la Trujillo și conotații grotești ori indulgențe notorii, ca atunci când „și-a făcut fiul colonel la șapte ani și general la zece ani”⁽³⁾ sau încizând ochii atunci când nevastă-sa își dosea bani în conturi din străinătate, îndoindu-se de siguranță politică a soțului, moment surprinsabil în romanul „Sărbătoarea țapului” de Mario Vargas Llosa: „...îi ceruse lui Chirinos să-i transfere cinci milioane de dolari în Elveția; acum încă un milion.... / Cotoroanță hapsână! .../ De Tânăr fusese lacomă și, o dată cu vârsta, devenise și mai și. .../ Banii fuseseră întotdeauna singurul motiv pentru care/.../”

Îndrăznise să sfideze autoritatea soțului. De două ori, doar săptămâna asta. Complota pe la spatele lui, nici mai mult, nici mai puțin. Așa cumpărase, fără știrea lui Trujillo, casa aia din Spania după vizita oficială pe care i-o făcuseră lui Franco, în 1954.”⁽⁴⁾ Ca să parafarez sintagmele lui Llosa, Trujillo îi dădea cotoroanței la menopauză voie să-și pună bani deoparte întrucât, în contrapartidă, ea trebuia să închidă ochii la obsesiile sale sexuale pentru femei și fetițe... Nu atât de importante sunt amantele sale adultele, cât violurile asupra minorelor și, mai ales, înjosirea sufletului bărbăților din guvernul său-mariionetă, cărora le seducea soțile: „Să toastăm pentru femeile din acest ținut minunat, pentru că mi-au dat puterea să clădesc o nouă națiune (reper: filmul „Sărbătoarea țapului”-n.n.). Am fost un bărbat iubit, care a ținut în brațe cele mai frumoase femei ale țării. Dintre toate, știți care a fost cea mai bună (și spunea această nemernicie în fața întregului guvern!-n.n) ? Magnolia. Soția amiralului Viñas (în fundal se aude râsul isticic, pitigăiat al unuia dintre acoliții săi...). .../ Credeți că n-ar fi trebuit să i-o trag soției lui Juan Jose ? .../ Pupo nu știe ce să credă, ca de obicei. Vă spun eu. N-a fost o greșală, pentru că Juan Jose Viñas e dușmanul regimului.” Cară-te !, îi spune lui Viñas, umilindu-l și făcându-l să bea paharul cu otravă până la fund. Nimic nu se compară cu ura neîmpăcată și setea de răzbunare a unui bărbat umilit... ”

Climate literare

POEZII - in memoriam

Mihail I. VLAD

IUBIRE TÂRZIE

S-a rupt o ceață, iubito,
pământul se întoarce în
cântec.
Seva e sunet,
Iubirea e pâine,
Noi doi
Zalele aceluiasi lanț.

În Țara Viselor
se intră cu
LIBERTATEA
PE UMERI.

POETUL

Poetul circulă
Mai ales nepoftit
Pe străzile vietii,
Circulă pe oricare
Posibilă arteră
De suflet.

Boala lui e plecarea:
Oprește orice necunoscut
și îi dă binețe,
în fiecare om întâlnit
descoperă visele
cât o țară.

Deschide ușile,
Înhide ferestrele,
Înhide ușile,
Deschide ferestrele;
Despre el nimeni
Nu știe ce să creadă,
Măcar dacă are şansa
De a reveni
La ulița lui de început.

E atâta dezordine
În ordinea lui,
Oricum, credeți-l pe cuvânt,
Traversează într-o noapte
și raiul și iadul.

Îi merg umerii înainte
Poetului

O dată cu visele...

ISTORIE

Câte secole de anonimat
Sălășuiau în noi,
Câte secole de înălțare
Plecau din noi,
Către Tine,
Istorie,
Cântec aproape trist,
Mereu neterminat,
Gând mereu
Nemărturisit!

N. 03.06.1947
D. 26.12.2006

TREC MĂTURĂTORII

Trec măturatorii
În grele tâmpile de vise.

Trec măturatorii
Pe bulevardele
Inimilor,
Ne mătură
Tristețile
și ne adună
de pe străzile pierdute
ale dimineților.

Trec măturatorii
În visele nopților
În tâmpile.

CÂNTEC PENTRU NELINIȘTILE IUBITEI

Azi noapte
mi-am ascuns în glas tăcerea.
mi-am trăit scrisorile rupte
în drumurile lungi,
de fără întoarcere.
Ce știți voi?
Aseară am alungat
trenul ce călătorea

în mine,
mi-am fluierat
glasurile în tihă
și m-am visat
cu mâna
în afara nopții...

ARS POETICA

Murim câte puțin
Într-un poem,
Rătăcim o noapte
În vise,
Uităm o neștiută
Sau o posibilă iubire.

Mai rătăcim
Câte-o noapte
În vise,
Mai murim
Câte puțin
Într-un poem
Nescris încă...

REGĂSIRE

-poetului Cezar Ivănescu-

Ne-am regăsit
Oglindă de munte
Susurând limpede
În plâns de mamă.

Cuvintele plângere
Cât munții cei înalți,
Dar ne-am pierdut
Grăbiți în anotimpuri
Rupând
Umbra dintre clipe.

Climate literare

Cu ocazia Sărbătorilor de iarnă și a Anului Nou,
urăm tuturor cititorilor și colaboratorilor noștri
Sărbători cu bucurie și un călduros La Mulți Ani!

Craciun Fericit!

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com;

web site: <http://climate.literare.ro>

nr. 97, 2016